

S. P. R. Rojek
Sekretariat
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 10.06.13

nr. 1960 podpis. [Signature]

Warszawa, 5 czerwca 2013 r.

DEO-I-0702-4 | 11 /13
DEO/1028/13

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 12 marca 2013 r., znak: BPS/043-28-1143/13, skierowanego do Prezesa Rady Ministrów, które następnie zostało zgodnie z właściwością przekazane Ministrowi Gospodarki, poniżej przedstawiam stanowisko dotyczące zagadnień podniesionych w oświadczeniu Pana Senatora Marka Martynowskiego w sprawie elektrowni wiatrowych i biogazowni oraz w odpowiedzi na pytania zawarte w oświadczeniu Pana Senatora uprzejmie informuję, co następuje.

Minister Gospodarki jest odpowiedzialny za promowanie i rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w kraju, a dodatkowo poprzez tworzone przepisy prawne zachęca potencjalnych inwestorów do podejmowania działań inwestycyjnych w zakresie wytwarzania energii z takich źródeł. Podstawą tych działań jest, zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych

zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, konieczność osiągnięcia co najmniej 15% udziału energii odnawialnej w końcowym zużyciu energii brutto.

Pragnę również wyjaśnić, że z punktu widzenia Ministra Gospodarki bardzo istotnym elementem jest wspieranie wszelkich inicjatyw, zmierzających do wykorzystywania lokalnych zasobów OZE w celu wytwarzania m.in. energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, oczywiście z zachowaniem zasad bezpieczeństwa oraz w granicach obowiązujących przepisów prawa. Tego typu inicjatywy lokalne umożliwią bowiem zwiększanie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, co jest niezwykle ważne z punktu widzenia wypełnienia przez Polskę ww. zobowiązań międzynarodowych.

1. Ile było w ostatnich latach turbin elektrowni wiatrowych oraz biogazowni, jaka była ich moc z podziałem na zakresy i ile wyprodukowały energii elektrycznej?

Przedstawiam poniżej zagregowane dane, którymi dysponuje Urząd Regulacji Energetyki w zakresie:

- 1) mocy zainstalowanej odnawialnych źródeł energii w latach 2005 – 2013 r. (stan na dzień 31 marca 2013 r. – dane uzyskane w oparciu o udzielone przez Prezesa URE koncesje na wytwarzanie energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii oraz decyzje Prezesa Agencji Rynku Rolnego o wpisie do rejestru przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem biogazu rolniczego):

Rodzaj źródła OZE	Moc zainstalowana [MW], stan na 31.03.2013							
	2005 r. [MW]	2006 r. [MW]	2007 r. [MW]	2008 r. [MW]	2009 r. [MW]	2010 r. [MW]	2011 r. [MW]	2012 r. [MW]
Elektrownie na biogaz	31,972	36,760	45,699	54,615	70,888	82,884	103,487	131,247
Elektrownie na biomasę	189,790	238,790	255,390	231,990	252,490	356,190	409,680	820,700
Elektrownie wytwarzające e.e. z promieniowania słonecznego					0,001	0,033	1,125	1,290
Elektrownie wiatrowe	83,280	152,560	287,909	451,090	724,657	1 180,272	1 616,361	2 496,748
Elektrownie wodne	852,495	934,031	934,779	940,576	945,210	937,044	951,390	966,103
łącznie	1 157,537	1 362,141	1 523,777	1 678,271	1 993,246	2 556,423	3 082,043	4 416,088
wzrost r/r		204,604	161,636	154,494	314,975	563,177	525,620	1 334,045

- 2) ilości energii elektrycznej wytworzonej w poszczególnych rodzajach odnawialnych źródeł energii w latach 2005 – 2013 r. (stan na dzień 23 kwietnia 2013 r. – dane

uzyskane w oparciu o wydane przez Prezesa URE świadectwa pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii):

Rodzaj źródła OZE	Ilość [MWh]							
	2005 r. (2)	2006 r. (3)	2007 r. (4)	2008 r. (5)	2009 r. (6)	2010 r. (7)	2011 r. (8)	2012 r. (9)
Elektrownie na biogaz	104 465,281	116 691,863	161 767,939	220882,924	300 850,259	363 595,743	430 537,322	524 718,376
Elektrownie na biomase	467 975,678	503 846,206	545 764,936	560967,435	601 088,244	635 634,844	1 055 151,712	1 097 629,952
Elektrownie wytwarzające e.e. z promieniowania słonecznego	-	-	-	-	1,328	1,672	177,805	1 136,802
Elektrownie wiatrowe	135 291,628	257 037,412	472 116,429	806318,563	1 045 166,230	1 823 297,061	3 126 526,394	4 435 322,630
Elektrownie wodne	2 175 559,099	2 029 635,604	2 252 659,312	2152943,187	2 375 767,238	2 922 051,638	2 316 833,385	2 030 689,379
Współspalanie	877 009,321	1 314 336,612	1 797 217,058	2751954,127	4 281 614,983	5 243 251,417	5 999 582,057	5 754 110,829
Łącznie	3 760 301,007	4 221 547,697	5 229 525,674	6 493 066,236	8 604 488,282	10 987 832,375	12 928 808,675	13 843 607,968

Ponadto, w zakresie dotyczącym biogazowni rolniczych, według danych Prezesa Agencji Rynku Rolnego, będącego organ rejestrowym dla biogazowni rolniczych, informuję, iż według stanu na dzień 7 maja 2013 r. do przedmiotowego rejestru Prezes Agencji Rynku Rolnego wpisanych zostało 31 instalacji, przy czym 8 z nich należy do jednego podmiotu. Wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne ujęte w powyższym rejestrze zadeklarowały wykonywanie działalności gospodarczej wyłącznie w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego.

Tabela 1 Liczba przedsiębiorstw energetycznych oraz instalacji wpisanych do rejestru biogazowni rolniczych

Liczba przedsiębiorstw energetycznych wpisanych do rejestru biogazowni rolniczych wg stanu na dzień		
1 stycznia 2011 r.	1 stycznia 2012 r.	7 maja 2013 r.
4	10	24
w tym, liczba instalacji ujętych w rejestrze biogazowni rolniczych		
8	16	31

Zarejestrowane instalacje pozwalają na wytworzenie ponad 123,79 mln m³ biogazu rolniczego rocznie. Wszystkie biogazownie rolnicze posiadają zainstalowane moduły kogeneracyjne, których łączna moc elektryczna wynosi 34,256 MW_e, natomiast moc cieplna 35,064 MW_t.

Ze sprawozdań kwartalnych złożonych przez przedsiębiorstwa energetyczne wynika, że w 2011 r. wyprodukowano z biogazu rolniczego ponad 73,43 GWh energii elektrycznej, a w 2012 r. ponad 141,80 GWh energii elektrycznej.

Tabela 2 Wytwarzanie energii elektrycznej z biogazu rolniczego w latach 2011-2012
(stan na dzień 7 maja 2013 r.)

Rok produkcji	Energia elektryczna (GWh _e)			
	wytworzona z biogazu rolniczego,	wprowadzona do sieci elektroenergetycznej	zużyta na potrzeby produkcji	zużyta na potrzeby własne
2011 r.	73,43	54,18	8,47	10,78
2012 r.	141,80	109,23	19,76	12,81

2. Jaka jest jakość energii uzyskiwanej z elektrowni wiatrowych oraz z biogazowni (wahania, napięcia, częstotliwość i inne parametry) oraz czy maksymalna produkcja energii pokrywa się z maksymalnym zapotrzebowaniem dobowym, tygodniowym i rocznym?

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059) przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii, magazynowaniem paliw gazowych, w tym skroplonego gazu ziemnego, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego **jest obowiązane** utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w te paliwa lub energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych.

Z kolei określenie obowiązujących parametrów jakościowych energii elektrycznej dostarczanej odbiorcom w poszczególnych grupach przyłączeniowych nastąpiło w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. Nr 93, poz. 623, z późn. zm.).

Ponadto, zgodnie z art. 7 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, **jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru.**

Mając na uwadze powyższe uprzejmie wyjaśniam, iż przyłączenie do sieci elektroenergetycznej źródła wytwórczego stanowi kompleksowy zbiór działań organizacyjno-technicznych umożliwiających wprowadzenie do sieci energii elektrycznej wytwarzanej w danej elektrowni (także biogazowni) z zachowaniem bieżącego i długookresowego bezpieczeństwa funkcjonowania sieci elektroenergetycznej, w tym bezpieczeństwa zaopatrzenia odbiorców w energię elektryczną. Stąd przyłączenie danej elektrowni nie ogranicza się tylko do wybudowania samego przyłącza, lecz często związane jest z rozbudową i modernizacją już istniejącej sieci.

Dalej wyjaśniam, iż zakres możliwości przyłączenia jest determinowany możliwościami technicznymi sieci, możliwościami jej rozbudowy i modernizacji, a także warunkowany jest uwzględnieniem ograniczeń w zakresie wyłączania poszczególnych elementów sieci w celu przeprowadzenia jej rozbudowy. Wynika to z faktu, że wprowadzanie energii do sieci elektroenergetycznej nie może skutkować ryzykiem zagrożenia dla bezpieczeństwa funkcjonowania sieci.

Jednymi z podstawowych kryteriów branych pod uwagę przy ocenie możliwości przyłączenia danego źródła do sieci dystrybucyjnej są wymagania określone w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej, która obecnie w pełnym zakresie podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Jednocześnie wychodząc naprzeciw oczekiwaniom wnioskodawców na początku roku 2010 operatorzy (np. ENEA Operator Sp. z o.o.) podjęli decyzję o opracowaniu pogłębionych analiz technicznych dotyczących wyznaczenia możliwego poziomu mocy przyłączeniowej źródeł dla Głównych Punktów Zasilania (GPZ). W analizach tych badane są wielokryterialne parametry bezpieczeństwa funkcjonowania sieci takich jak: parametry jakościowe dostarczanej energii elektrycznej, parametry dopuszczalnych mocy zwarciovych, zachowanie lokalnego charakteru przyłączanych źródeł.

Ponadto, przyłączanie OZE odbywa się na zasadach równego traktowania.

Oznacza to między innymi, że wśród wytwórców energii z odnawialnych źródeł nie wolno różnicować ich pozycji w zakresie dostępu do sieci w zależności od rodzaju źródła np. elektrownie wodne, farmy wiatrowe, czy też biogazownie. Operator, będąc zobowiązany do równego traktowania wszystkich odnawialnych źródeł energii, nie ma prawnych możliwości wpływania na zmianę struktury wniosków, kolejności ich rozpatrywania i preferencyjne przyłączanie, np. biogazowni.

Stosownie do powyższych wyjaśnień uprzejmie informuję, iż odbiory końcowi niezależnie od rodzaju źródła OZE w jakim wytworzono energię elektryczną otrzymują „produkt” tj. energię elektryczną, której użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem nie stanowi jakiegokolwiek zagrożenia tak dla nich, jak i dla posiadanych przez odbiorców końcowych urządzeń. Dotyczy to zarówno energii elektrycznej wytworzonej w biogazowni rolniczej (źródło stabilne), które lepiej współpracuje z lokalną siecią dystrybucyjną, jak również energii elektrycznej wytworzonej w tzw. niestabilnych źródłach energii, jakimi są np. farmy wiatrowe,

3. Jaka jest wysokość dotacji udzielonej na budowę i eksploatację farm wiatrowych i biogazowni od 2007 r., i z jakich źródeł pochodziły środki przeznaczone na ten cel?

Inwestycje w zakresie budowy i eksploatacji farm wiatrowych i biogazowni dofinansowywane są m.in. w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 oraz Krajowego Programu Restrukturyzacji.

W ramach wybranych działań PROW wsparcie uzyskały inwestycje dotyczące wytwarzania biogazu rolniczego oraz materiałów energetycznych z biomasy, a także inwestycje w zakresie wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych. Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat liczby zakończonych operacji i wartości udzielonego wsparcia, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Zgodnie z obowiązującymi wzorami sprawozdań dotyczących efektów rzeczowych nie ma możliwości wyodrębnienia informacji dotyczących budowy i eksploatacji farm wiatrowych i biogazowni.

Dane zawarto w tabelach poniżej.

Tabela 1. Inwestycje w zakresie wytwarzania produktów energetycznych z biomasy

Działanie	Liczba operacji zrealizowanych	Wartość udzielonego wsparcia (zł)	Całkowita wartość inwestycji (zł)
311 - Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	89	5 850 424,50	15 146 874,88
312 - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	50	6 267 067,50	16 877 679,01
413-311 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	7	352 842,50	921 992,00
413-312 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	2	73 782,00	193 712,50

Źródło: Dane ARiMR

Tabela 2. Inwestycje w zakresie wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy

Działanie	Liczba operacji zrealizowanych	Wartość udzielonego wsparcia (zł)	Całkowita wartość inwestycji (zł)
321 - Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	51	24 749 132,55	31 533 849,35

Źródło: Dane ARiMR

W przypadku działań 311 i 413-311 PROW 2007-2013 o pomoc na operacje związane z wytwarzaniem biogazu rolniczego oraz materiałów energetycznych z biomasy mogły ubiegać się osoby fizyczne. Z uwagi na wysoki koszt budowy instalacji, przy jednocześnie relatywnie niskim poziomie maksymalnej kwoty dofinansowania kwalifikowalnych kosztów inwestycyjnych (100 tys. zł), operacje polegające na wytwarzaniu biogazu rolniczego nie cieszyły się dużym zainteresowaniem. Znacznie więcej wniosków o przyznanie pomocy finansowej złożono na operacje związane z wytwarzaniem materiałów energetycznych z biomasy (produkcja peletu, brykietu). Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 sierpnia 2011 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie (...)” objętego PROW na lata 2007-2013* zwiększyło maksymalną kwotę dofinansowania na operacje

dotyczące wytwarzania biogazu rolniczego lub energii elektrycznej z biogazu rolniczego do 500 tys. zł na jednego beneficjenta.

W dniach od 27 września do 14 października 2011 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła nabór wniosków o przyznanie pomocy na tego typu operacje. Do chwili obecnej w ramach tego naboru nie została podpisana żadna umowa o przyznanie pomocy na budowę biogazowni rolniczych, ze względu na korzystanie przez wnioskodawców z możliwości przedłużania terminów na dokonanie uzupełnień dokumentacji. W trakcie weryfikacji pozostaje jeszcze 35 wniosków na łączną kwotę pomocy 16,7 mln zł.

W zakresie działań 312 i 413-312 PROW 2007-2013 o pomoc na operacje związane z wytwarzaniem biogazu rolniczego oraz materiałów energetycznych z biomasy mogły ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne, wspólnicy spółek cywilnych oraz spółki prawa handlowego nieposiadające osobowości prawnej. Maksymalny poziom dofinansowania do kwalifikowanych kosztów inwestycyjnych na jednego beneficjenta wynosi 300 tys. zł. W wyniku realizacji operacji, przy maksymalnej kwocie dofinansowania, powinny zostać utworzone 3 nowe miejsca pracy, a zatrudnienie powinno zostać utrzymane na średniorocznym poziomie przez 2 lata od dnia dokonania przez ARiMR płatności ostatecznej. Podobnie, jak w przypadku działań 311 i 413-311, wskazać należy, iż kwota dofinansowania przyznawana w ramach działań 312 i 413-312 na realizację operacji dotyczących biogazowni rolniczych, jest relatywnie zbyt niska w stosunku do realnych kosztów realizacji tego rodzaju inwestycji (przykładowa biogazownia o mocy do 100 kW kosztuje od 1,5 do 2 mln zł).

Dodatkowo, inwestorzy napotykają problemy związane ze sprzedażą wytworzonej energii do zakładów energetycznych, szczególnie w lokalizacjach o słabo rozwiniętej strukturze przesyłowej (np. próby obciążania inwestora kosztami budowy przyłącza).

Warto także dodać, że w ramach działania 123 PROW 2007-2013, wsparciem objęta jest także działalność w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym przetwórstwa roślin na cele energetyczne (głównie produkcja peletu). Ze środków tych nie są natomiast wspierane inwestycje związane z budową i eksploatacją farm wiatrowych i biogazowni. Nie wyklucza to jednak możliwości realizacji inwestycji polegającej na wytwarzaniu energii, ale ogranicza jej wykorzystanie jedynie na potrzeby prowadzenia własnej działalności rolniczej, z wykluczeniem możliwości jej sprzedaży. Ponadto informujemy, że budowa i eksploatacja

biogazowni rolniczych była dofinansowywana również w ramach, wdrożonego w 2009 r. przez Agencję Rynku Rolnego, Krajowego Programu Restrukturyzacji (KPR). Celem tego Programu było wsparcie rozwiązań alternatywnych w stosunku do uprawy buraka cukrowego na terenach gmin objętych procesem restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu pochodziły z Tymczasowego Funduszu Restrukturyzacji wchodzącego w skład Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji. Zgodnie z Decyzją Komisji 2008/600/WE z dnia 14 lipca 2008 r. kwota pomocy na rzecz dywersyfikacji przyznana Polsce wynosiła 34,4 mln EUR i została rozdysponowana na dwa działania Programu.

Pomoc na rzecz beneficjentów ww. działania wypłacana była w latach 2010-2012. Wyjaśniam, iż w tym okresie wypłacono 19 przedsiębiorcom kwotę około 9,2 mln EUR.

Pomocą objętych zostało 15 inwestycji polegających na zakupie linii do produkcji peletu i brykietu oraz 4 inwestycje dotyczące budowy biogazowni.

Kwota środków finansowych wypłaconych na budowę biogazowni wynosiła około 7,0 mln EUR. Inwestycje te zlokalizowane są na terenie województw: lubelskiego (2 biogazownie), dolnośląskiego (1 biogazownia) oraz wielkopolskiego (1 biogazownia).

Ponadto, źródłem współfinansowania działań inwestycyjnych z zakresu energetyki wiatrowej i biogazowni w ramach działania 9.4 „Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 jest Fundusz Spójności. Na dzień 30.04.2013 r. wysokość wsparcia udzielonego w ramach ww. działania wynosiła 1 377 561 864,27 zł,

Ponadto, Agencja Rynku Rolnego wspierała budowę biogazowni rolniczych w ramach uruchomionego w 2009 r. Krajowego Programu Restrukturyzacji.

Program opracowany został zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 320/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. ustanawiającym tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie oraz ogłoszony w Obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie Krajowego Programu Restrukturyzacji z późn. zm.

Szczegółowe zasady uczestnictwa w KPR ujęte zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 października 2009 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy w ramach działań objętych Krajowym Programem Restrukturyzacji z późn. zm.

Celem Programu było wsparcie rozwiązań alternatywnych w stosunku do uprawy buraka cukrowego na terenach gmin objętych procesem restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego, których wykaz ogłoszony został w drodze *Obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie wykazu gmin objętych procesem restrukturyzacji, wskazanych w KPR wraz z późn. zm.*

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu pochodziły z Tymczasowego Funduszu Restrukturyzacji wchodzącego w skład Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG). Zgodnie z Decyzją Komisji 2008/600/WE z dnia 14 lipca 2008 r. kwota pomocy na rzecz dywersyfikacji przyznana Polsce wynosiła 34 412 304,98 EUR i została rozdysponowana na dwa działania Programu.

Jednym z działań Krajowego Programu Restrukturyzacji, na które skierowane zostało 10,7 mln EUR było „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” w ramach, którego pomoc przyznawana była na inwestycje ukierunkowane na przetwarzanie produktów rolnych na cele energetyczne, tj.: m.in. budowę biogazowni oraz zakup linii do produkcji brykietu lub peletu. Refundacją objętych było do 50% kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację inwestycji, nie więcej niż 7,5 mln PLN.

Pomoc na rzecz beneficjentów ww. działania wypłacana była w latach 2010-2012 (ostatnim terminem wypłaty pomocy był wrzesień 2012 r.). W tym okresie wypłacono 19 przedsiębiorcom około 38,0 mln PLN, tj. około 9,2 mln EUR. Pomocą objętych zostało 15 inwestycji polegających na zakupie linii do produkcji peletu i brykietu oraz 4 inwestycje dotyczące budowy biogazowni.

- 4. Jaki jest bilans emisji CO₂ i zużytej energii przy wytwarzaniu, transporcie, montażu, eksploatacji i likwidacji wiatraków, stacji transformatorowych, sieci przesyłowych, budowie dróg dojazdowych i pracach ziemnych, odtworzeniu dróg zużytych wskutek publicznego transportu elementów wiatraka, przetwarzające i zastępcze źródła pracujące luzem, emisji CO₂ koniecznej do wypracowania dotacji do energetyki wiatrowej przez gospodarke i inne związane z eksploatacją wiatraków?**
- 5. Jaki jest bilans emisji CO₂ i zużytej energii przy wytwarzaniu, transporcie, montażu, eksploatacji i likwidacji biogazowni, odtworzeniu dróg publicznych zużytych wskutek transportu elementów konstrukcji, stacji transformatorowych, sieci przesyłowych, budowie dróg dojazdowych i pracach ziemnych, uprawach biomasy,**

z uwzględnieniem emisji przy uprawie (produkcji nawozów, środków ochrony roślin, transportu i zużytego przy produkcji sprzętu rolniczego wykorzystywanego do produkcji biomasy), zastępcze źródła pracujące luzem, emisji CO₂ koniecznej do wypracowania dotacji przez gospodarkę, w tym dopłat bezpośrednich, i inne koszty CO₂ związane z eksploatacją?

Stosownie do informacji przekazanych przez Ministra Środowiska wyjaśniam, iż właściwy organ tj. Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE), jako jednostka nadzorowana przez Ministra Środowiska, zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. *o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji* (Dz. U. Nr 130, poz. 1070 z późn. zm.) prowadzi zadania z zakresu bilansowania i raportowania emisji gazów cieplarnianych.

W odpowiedzi na pytania Pana Senatora z zakresu bilansu emisji informuję, że bilans emisji CO₂ – przy dostępnych danych wykorzystywanych w krajowych inwentaryzacjach emisji CO₂ – jest niemożliwy do oszacowania w KOBIZE. Przygotowywane w KOBIZE inwentaryzacje dotyczą emisji CO₂ ogółem z danego podsektora, a nie z konkretnej instalacji, czy to w fazie budowy, czy eksploatacji. Krajowy ośrodek mógłby jedynie oszacować emisję CO₂ związaną z procesami spalania paliw w urządzeniach stacjonarnych i maszynach wykorzystywanych przy wytwarzaniu czy transporcie wiatraków lub elementów biogazowni, o ile takie szczegółowe dane byłyby dostępne. Np. do oszacowania emisji z transportu potrzebne byłyby takie dane jak: ilość i rodzaj paliwa zużytego na przewiezienie danych urządzeń i rodzaje pojazdów. Z kolei wskaźnik emisji CO₂ z maszyn i pojazdów rolniczych stosowany w krajowej inwentaryzacji gazów cieplarnianych wynosi 73 kg CO₂ /GJ oleju napędowego zużytego do pracy maszyny/pojazdu. Jeżeli byłaby dostępna informacja o ilości paliwa zużytego na określony cel, można by wykorzystać powyższy wskaźnik do wyliczenia wielkości emisji CO₂ z tym związanej. Jednak w statystyce publicznej tak szczegółowe dane nie są dostępne. Natomiast wielkość emisji CO₂ z uprawy biomasy nie szacuje się – oblicza się tu jedynie emisję N₂O (z zastosowanych nawozów azotowych czy resztek roślinnych pozostających w glebie). Emisja CO₂ obejmuje jedynie spalanie paliw przez maszyny i ciągniki rolnicze, ale jak już wspomniano powyżej – tak szczegółowe dane, które pozwoliłyby wydzielić zużycie paliw wyłącznie na uprawę biomasy, nie są dostępne w statystyce publicznej.

Ponadto, należy zauważyć, iż co do zasady wytwarzanie energii z OZE jest oparte na technologiach zeroemisyjnych oraz energooszczędnych.

Wszelkie inne działania, nie związane z wytwarzaniem energii z OZE, zaakcentowane w pytaniu Pana Senatora mieszczą się zatem w ramach łącznej emisji CO₂, która w ramach EU ETS w Polsce wyniosła w 2012 r. 197 277 704 ton, podczas gdy w roku 2011 było to 203 026 525 ton.

Oznacza to, iż w 2012 r. w Polsce, dzięki wykorzystaniu na szerszą niż dotychczas skalę technologii zeroemisyjnych i energooszczędnych, ograniczono emisję CO₂ o 3,23 %.

6. *Kto ponosi koszty przyłączenia elektrowni wiatrowej bądź biogazowni do sieci?*

Uprzejmie informuję, że sposób ustalania opłat nałożonych na podmioty (przedsiębiorstwa energetyczne) ubiegające się o przyłączenie źródła do sieci elektroenergetycznej, do których pobrania uprawnione jest przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, wskazany jest w art. 7 ust. 8 pkt 3 ustawy - Prawo energetyczne.

W myśl powołanego powyżej przepisu za przyłączenie do sieci pobiera się od przedsiębiorcy opłatę ustaloną na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia, z wyłączeniem odnawialnych źródeł energii o mocy elektrycznej zainstalowanej nie wyższej niż 5 MW oraz jednostek kogeneracji o mocy elektrycznej zainstalowanej poniżej 1 MW, za których przyłączenie pobiera się połowę opłaty ustalonej na podstawie rzeczywistych nakładów.

Koszt przyłączenia do sieci zależy od lokalizacji elektrowni. Im bliżej sieci, tym wykonanie przyłączenia łatwiejsze, a koszt niższy.

Zatem, koszty przyłączenia odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej poniżej 5 MW w połowie pokrywane są przez odbiorców końcowych, w ramach opłat stałych wynikających z zatwierdzonej przez Prezesa URE taryfy obowiązującej danego operatora sieci elektroenergetycznej.

7. *Na kim w wypadku zaprzestania działania (na przykład upadłości) firmy spoczywa obowiązek przywrócenia terenu do poprzedniego stanu? Czy w przypadku braku*

możliwości pokrycia kosztów przez firmę eksploatującą obowiązek ten spoczywa na właścicielu gruntu?

Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, iż aktualne rozwiązania prawne w kompleksowy sposób obejmują kwestię rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce, włączając w to elementy oceny wpływu tych źródeł na zdrowie ludzkie, środowisko oraz gospodarkę.

Należy wskazać, że w wydawanych przez Prezesa URE decyzjach o udzieleniu koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej ustalone są „Warunki prowadzenia działalności”, obejmujące również dyspozycje na wypadek zaprzestania przez przedsiębiorcę wykonywania działalności gospodarczej będącej przedmiotem koncesji („Warunki zaprzestania działalności po wygaśnięciu koncesji lub jej cofnięciu”).

W myśl ww. warunków:

- 1) Koncesjonariusz nie później niż na 18 miesięcy przed upływem ważności koncesji i zaprzestaniem działalności spowoduje opracowanie na własny koszt i przedstawi Prezesowi URE analizy:
 - a) techniczną,
 - b) finansową (wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta z przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego Koncesjonariusza za ostatni rok działalności - jeśli obowiązek badania tego sprawozdania wynika z przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości /Dz. U. z 2013 r., poz. 330/),
 - c) wpływu na środowisko, w zakresie wykonywanej działalności koncesjonowanej, które określą w szczególności stan wywiązania się Koncesjonariusza ze zobowiązań względem osób trzecich na dzień przewidywanego zakończenia tej działalności.
- 2) Koncesjonariusz jest obowiązany do realizacji wniosków i zaleceń wynikających z powyższych analiz, w najkrótszym możliwym terminie.
- 3) Koncesjonariusz jest obowiązany po zaprzestaniu działalności koncesjonowanej do likwidacji skutków swojej działalności, w szczególności w zakresie rekultywacji

gruntów, przywrócenia rzeźby terenu do właściwego stanu, utylizacji odpadów niebezpiecznych.

- 4) Koncesjonariusz, w terminie 18 miesięcy przed planowaną datą zaprzestania działalności koncesjonowanej, opracuje i przedstawi Prezesowi URE plan działań, o których mowa w punkcie 3, z podaniem źródeł ich finansowania. W przypadku wystąpienia istotnych zmian warunków, na podstawie których powyższy plan został sporządzony, Koncesjonariusz jest obowiązany do jego niezwłocznej aktualizacji.

Dodatkowo wyjaśniam, iż kwestie postępowania upadłościowego, a także

- 1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących:
 - a) przedsiębiorcami,
 - b) osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej, których niewypłacalność powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od nich okoliczności;
- 2) skutki ogłoszenia upadłości;
- 3) zasady postępowania naprawczego wobec przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością

ustawodawca zawarł w przepisach ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112, ze zm.).

Oznacza to, iż zgodnie z art. 231 ust. 1 ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze koszty postępowania upadłościowego pokrywane są z masy upadłości. Ponadto, stosownie do regulacji ust. 2 art. 231 niepokryte z masy upadłości koszty postępowania upadłościowego po zakończeniu postępowania upadłościowego ponosi upadły.

Ponadto, art. 342 ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze określa tryb realizacji należności podlegających zaspokojeniu z funduszków masy upadłości w podziale na następujące kategorie:

- 1) kategoria pierwsza - koszty postępowania upadłościowego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, należności z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, należności powstałe z czynności

syndyka albo zarządcy oraz należności, które powstały z czynności upadłego dokonanych po ogłoszeniu upadłości, niewymagających zgody nadzorcy sądowego lub dokonanych za jego zgodą;

- 2) kategoria druga - przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za dwa ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 3) kategoria trzecia - podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 4) kategoria czwarta - inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategorii piątej, wraz z odsetkami za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości, z odszkodowaniem umownym, kosztami procesu i egzekucji;
- 5) kategoria piąta - odsetki, które nie należą do wyższych kategorii w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów.

Zaznaczyć należy, iż zgodnie z art. 235 ust. 1 ww. ustawy koszty postępowania upadłościowego wynikłe ze zgłoszenia wierzytelności przez wierzyciela po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, nawet jeżeli opóźnienie powstało bez winy wierzyciela, ponosi wierzyciel, który zgłosił wierzytelność po terminie.

Konkludując, regulacje dotyczące upadłości i postępowania upadłościowego dotyczą wszystkich przedsiębiorców, także i tych, którzy wytwarzają energię elektryczną ze źródeł odnawialnych.

W opinii Ministra Gospodarki tworzenie odrębnych regulacji, innych niż te zawarte w przepisach ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze, wyłącznie w stosunku do przedsiębiorstw z branży OZE nie znajduje uzasadnienia prawnego, jak i faktycznego. Kwestie te są bowiem dostatecznie uregulowane w obowiązującym porządku prawnym.

8. Jaka jest wysokość podatków z tytułu usytuowania i eksploatacji elektrowni wiatrowych, z podziałem na poszczególne opodatkowania? I kto powinien odprowadzać te podatki (rolnicy, firmy budujące, firmy eksploatujące, itd.)?

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.), art. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 ze zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 ze zm.) podatnikami podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące właścicielami, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych lub gruntów rolnych albo lasów lub użytkownikami wieczystymi gruntów.

W przypadku nieruchomości i obiektów budowlanych (lub ich części), stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, podatnikami są ich posiadacze, jeżeli posiadanie: wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Nieruchomości Rolnych, z innego tytułu prawnego (z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości) lub jest bez tytułu prawnego (z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe).

Wysokość i rodzaj podatku uzależniony jest od sposobu użytkowania nieruchomości oraz klasyfikacji gruntów w ewidencji gruntów i budynków. Jeżeli grunty sklasyfikowane są inaczej niż grunty rolne lub leśne, to podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

Należy przy tym zauważyć, że za grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z art. 1a pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych uważa się grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami oraz gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki retencyjne, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Jak wynika z powyższych przepisów, do uznania, że dany przedmiot opodatkowania będzie podlegał opodatkowaniu wyższymi stawkami podatku od nieruchomości wystarcza fakt, że znajdzie się on w posiadaniu podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą.

Jeżeli zatem właściciel nieruchomości (gruntów, budynków, budowli) wydzierżawi (wynajmie) je takiemu podmiotowi, to właściciel gruntów, jako podatnik podatku od nieruchomości będzie zobowiązany do płacenia podatku od nieruchomości według stawek dla przedmiotów opodatkowania związanych z działalnością gospodarczą (nawet, gdy sam takiej działalności nie prowadzi).

Natomiast grunty sklasyfikowane jako użytki rolne lub lasy będą podlegać podatkowi od nieruchomości według stawek dla gruntów związanych z działalnością gospodarczą jedynie w sytuacji, gdy zostaną faktycznie zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej (art. 1 ustawy o podatku rolnym oraz art. 1 ust. 1 ustawy o podatku leśnym, w związku z art. 2 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych określa jedynie górne granice stawek podatku od nieruchomości na dany rok podatkowy. W roku podatkowym 2013 górne granice stawek dla przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynoszą:

- dla gruntów – 0,88 zł od 1m² powierzchni,
- dla budynków- 22,82 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,
- dla budowli – 2% ich wartości określonej zgodnie z przepisami ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Niezależnie od ww. stawek poszczególne rady gmin w ramach przysługującego im władztwa podatkowego samodzielnie ustalają, w drodze uchwały, wysokości stawek podatkowych obowiązujących na ich terenie.

Mając to na uwadze uprzejmie wyjaśniam, iż Minister Gospodarki, nie będąc organem podatkowym, nie posiada danych w zakresie wysokości podatku uiszczanego przez przedsiębiorstwa energetyczne z branży OZE od nieruchomości.

Jak wynika z przekazanych informacji także Ministerstwo Finansów nie posiada danych dotyczących wysokości podatku uiszczanego od nieruchomości od elektrowni wiatrowych.

9. Jakie są koszty produkcji energii elektrycznej przez farmy wiatrowe, biogazownie, elektrownie wodne i ze źródeł konwencjonalnych?

10. Ile wynosi wsparcie dla OZE w Polsce i innych krajach oraz czy nasz system wsparcia odbiega od systemu stosowanego w innych krajach UE?

Uprzejmie informuję, iż ekonomiczna efektywność inwestowania w farmy wiatrowe jest ściśle powiązana z indywidualnymi parametrami danej lokalizacji i instalacji.

Energetyka wiatrowa jest technologią dojrzałą, której koszt jednostkowy wytwarzania energii elektrycznej z wiatru jest technologią tańszą, niż wytwarzanie energii elektrycznej z biogazu.

Dla przykładu poniżej dane dotyczące budowy instalacji 1 MW.

- Energetyka wiatrowa
 - Wiatr na lądzie – przyjmuje się, że koszt zainstalowania 1 MW wynosi obecnie około 6,2 mln zł¹;
 - Wiatr na morzu – przyjmuje się, że koszt zainstalowania 1 MW wynosi obecnie około 13,5 mln zł²;
 - Małe instalacje wiatrowe – przyjmuje się, że koszt zainstalowania 1 MW wynosi obecnie około 8 mln zł³.
- Energia elektryczna wytworzona z biogazu

Przyjmuje się, iż koszt zainstalowania 1 MW wynosi obecnie około 16 mln zł (mając na uwadze, iż w zależności od lokalnych warunków mogą występować znaczące różnice w przedmiotowym koszcie);

Należy zaznaczyć, iż efektywność ekonomiczna inwestycji w OZE jest ściśle powiązana z polskim systemem wsparcia. Obecna sytuacja w której wartość świadectw pochodzenia dla OZE znacząco spadła, oznacza istotne zmniejszenie dochodów

¹ Ocena Skutków Regulacji do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 9.10.2012 r., s. 17;

² Ocena Skutków Regulacji do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 9.10.2012 r., s. 17;

³ Ocena Skutków Regulacji do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 9.10.2012 r., s. 18;

dla wytwórców energii elektrycznej z OZE, co pociąga za sobą spadek płynności finansowej i pogorszenie rentowności zrealizowanych projektów.

Obecnie mechanizm wsparcia przedsiębiorców wytwarzających energię elektryczną w odnawialnych źródłach energii ma charakter dwukierunkowy i polega na obowiązkowym zakupie wytworzonej energii elektrycznej przez sprzedawcę z urzędu po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b ustawy – Prawo energetyczne, ustalonej przez Prezesa URE oraz wydawaniu przez Prezesa URE świadectw pochodzenia (OZE), które potwierdzają wytworzenie energii elektrycznej w źródle odnawialnym. Świadectwa te, w postaci wynikających z nich Praw Majątkowych z nich wynikających, mogą być zbywane na Towarowej Giełdzie Energii, stanowiąc znaczne źródło przychodu dla podmiotów wytwarzających energię przyjazną środowisku.

Należy natomiast zauważyć, że w większości innych państw Unii Europejskiej system wsparcia energii odnawialnej oparty jest na systemie cen gwarantowanych (tzw. *feed-in tariff* - taryfa stała) – preferencyjnych cenach zakupu energii wytwarzanej w źródłach odnawialnych, z gwarancją ceny minimalnej. Polega on na określeniu na szczeblu regulacyjnym stałej ceny energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w zależności od szeregu szczegółowych parametrów m.in. technologii, lokalizacji, daty oddania do eksploatacji. Taryfę określa się z góry na dłuższy okres - np. w przypadku niemieckiej ustawy *Gesetz für den Vorrang Erneuerbarer Energien* podstawowym okresem jest 20 lat (z wyjątkami). Wskazaną w taryfie cenę płać producentom energii odnawialnej operatorzy systemu dystrybucyjnego, którzy następnie przenoszą te koszty na operatora(-ów) systemu przesyłowego.

Ostateczny koszt mechanizmu wspierającego ponoszą w obydwu przypadkach końcowi odbiorcy energii.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki działając na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, poinformował, iż w 2012 r. średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym wyniosła 201,36 zł/MWh.

Koszt wytworzenia energii z OZE jest sumą ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym oraz wartością prawa majątkowego jakim jest świadectwo pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej ze źródeł odnawialnych.

Aktualnie obserwuje się spadek cen zielonych certyfikatów. Wynika to przede wszystkim z nadpodaży świadectw (zielonych certyfikatów), które jest wynikiem szybszego niż zakładano (w *Krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*) tempa rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce.

Technologią, która w największym stopniu przyczyniła się do wystąpienia nadpodaży jest technologia spalania wielopaliwowego, która w ostatnich latach zanotowała najwyższy wzrost (co związane jest niskimi nakładami niezbędnymi do uruchomienia tego typu produkcji oraz z wysokimi przychodami uzyskiwanymi z tego tytułu). Technologią, która w ostatnich dwóch latach miała również istotny wpływ na duży wzrost wolumenu Świadectw Pochodzenia na rynku jest energetyka wiatrowa, której moc zainstalowana zwiększyła się w 2012 r. o 880 MW.

Kolejną niekorzystną sytuacją wpływającą na rynek „zielonych certyfikatów” jest wypełnianie obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii przez podmioty do tego zobligowane poprzez uiszczanie opłaty zastępczej, nawet w sytuacji, gdy cena świadectw pochodzenia jest znacząco niższa niż wysokość opłaty zastępczej. Powyższe powodowało dodatkowe kumulowanie Świadectw Pochodzenia oraz pogłębia spadek ich cen. Według dostępnej wiedzy, praktyki takie zostały już w 2013 r. zaniechane.

Powyższa sytuacja przyczyniła się do dynamicznego spadku wartości Świadectw Pochodzenia na Towarowej Giełdzie Energii S.A. Pierwsze spadki zanotowano już w styczniu 2012 r., niemniej jednak nie były one znaczące (spadek o około 1-4 zł miesięcznie). Sytuacja zmieniła się w czerwcu 2012 r., kiedy nastąpiła wyraźna zniżka wartości „zielonych certyfikatów” (spadek od kilku do kilkunastu zł miesięcznie). Prawdziwe załamanie nastąpiło w grudniu 2012 r. kiedy to wystąpił dalszy spadek ceny o około 40 zł, a średnioważona cena Świadectw Pochodzenia wyniosła 185,44 zł/MWh.

Dodatkowo, wymaga zaznaczenia, iż pomimo wzrostu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE Świadectw Pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii z 10,4% w 2012 r. do poziomu 12% w 2013 r. nie przyniósł jak dotąd wzrostu wartości „zielonych certyfikatów”.

Obserwowana od początku 2013 r. sytuacja na rynku Świadectw Pochodzenia wskazywała bowiem w dalszym ciągu tendencję do obniżki wartości „zielonych

certyfiatów” (średnioważona cena Świadcstw Pochodzenia (PMOZE_A) na TGE S.A. w pierwszym kwartale 2013 r. kształtowała się na poziomie 147,88 zł/MWh).

Podobna sytuacja w zakresie ceny Świadcstw Pochodzenia wystąpiła w kontraktach bilateralnych. Pierwsze spadki zanotowano również w styczniu 2012 r., niemniej jednak nie były one znaczące (spadek o około 1-8 zł miesięcznie). Niewielkie odbicie (wzrost cen) nastąpiło w maju i czerwcu (wzrost do 263,23 zł w czerwcu 2012 r.). W kolejnym okresie, aż do grudnia 2012 r. występowały niewielkie wahania cen. Dopiero w grudniu nastąpił znaczny spadek wartości Świadcstw Pochodzenia (o blisko 30 zł) do wartości 223,81 zł.

W pierwszym kwartale 2013 r. średnioważona cena Świadcstw Pochodzenia w kontraktach bilateralnych kształtowała się na poziomie 229,56 zł.

Ponadto, uprzejmie wyjaśniam, iż proponowane przez Ministra Gospodarki rozwiązania zawarte w projekcie ustawy o OZE sprzyjać będą optymalizacji obecnie obowiązującego systemu wsparcia. Optymalizacja systemu wsparcia pociągnie za sobą korzyści i oszczędności w zakresie systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, a zatem także zmniejszenie obciążeń dla odbiorcy końcowego. Wprowadzony mechanizm polegający na zróżnicowaniu poziomu wsparcia poprzez współczynniki korekcyjne oraz zmiana zasady wyliczania opłaty zastępczej wprowadzi znaczne oszczędności.

Zakłada się, iż optymalizacja systemu wsparcia spowoduje, iż ilość energii wytwarzanej w instalacjach korzystających z mechanizmu świadcstw pochodzenia spadnie na rzecz energii wytwarzanej w mikroinstalacjach. Takie działanie spowoduje spadek ilości świadcstw pochodzenia (za tą energię, która zostanie obłożona taryfą stałą) i w konsekwencji obniży całkowitą ilość świadcstw w systemie.

Dodatkowe informacje na temat systemu wsparcia OZE, jaki obowiązuje w Polsce oraz informacje na temat systemów wsparcia, obowiązujących w innych państwach UE zawarto w poniższych opracowaniach. Opracowania są dostępne na stronach Ministerstwa Gospodarki:

- 1) Analiza możliwości wprowadzenia systemu Feed-in tariff dla mikro i małych instalacji OZE - <http://www.mg.gov.pl/node/16774>;
- 2) Analiza skutków prawnych wprowadzenia zmian w mechanizmie wsparcia dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w kontekście

zachowania praw nabytych inwestorów korzystających ze wsparcia na dotychczasowych zasadach - <http://www.mg.gov.pl/node/15421>;

- 3) Analiza skutków wystąpienia nadpodaży świadectw pochodzenia na sektor energetyki odnawialnej - <http://www.mg.gov.pl/node/15356>;
- 4) Dostosowanie systemu wsparcia dla energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii do zmian zachodzących w kosztach wytwarzania energii z paliw kopalnych - <http://www.mg.gov.pl/node/13551>.

11. Jaka powierzchnię obejmują wszelkie wszelkiego rodzaju ograniczenia i strefy ochronne wokół turbin elektrowni wiatrowych, linii przesyłowych i przyłącza?

Odpowiadając na powyższe pytania należy przede wszystkim wyjaśnić, że Minister Gospodarki nie jest organem właściwym do ustalania rzeczywistego oddziaływania elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi i środowiska przyrodniczego. Udzielając zatem odpowiedzi na kwestie przedstawione w ww. oświadczeniu, Minister Gospodarki przedstawi jedynie informacje na temat stanu prawnego.

Podstawowym instrumentem lokalizacji inwestycji na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowywaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 647), zwanej dalej „*ustawą o planowaniu*”, jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, określający zarówno przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego, jak i sposoby zagospodarowania oraz warunki zabudowy terenu (art. 4 ust. 1 *ustawy o planowaniu*). *Plan miejscowy* przyjmowany jest w drodze uchwały rady gminy (art. 20 ust. 1 *ustawy o planowaniu*) i jest aktem prawa miejscowego (art. 14 ust. 8 *ustawy o planowaniu*).

Projekt *planu miejscowego* sporządzany jest zgodnie z zapisami *studium* (art. 15 ust. 1 *ustawy o planowaniu*), które również jest przyjmowane przez radę gminy w formie uchwały (art. 12 ust. 1 *ustawy o planowaniu*). Jednakże *studium*, jako akt o charakterze wewnętrznym, określający politykę przestrzenną gminy, nie może być podstawą rozstrzygnięć administracyjnych w indywidualnych sprawach (art. 9 ust. 1 i 5 *ustawy o planowaniu*).

Zgodnie z art. 10 ust. 2a *ustawy o planowaniu*, „*jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych*

związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w studium ustala się ich rozmieszczenie”. Powyższy przepis odnosi się do wszystkich odnawialnych źródeł energii, w tym także do elektrowni wiatrowych.

Ponieważ projekt *planu miejscowego* sporządza się zgodnie z zapisami *studium*, lokalizacja w *planie miejscowym* urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW możliwa jest wyłącznie w przypadku, gdy teren objęty projektem planu został w *studium* wskazany, jako teren, na którym ww. lokalizacja jest dopuszczalna.

Tryb sporządzania *studium* i *planu miejscowego* został szczegółowo opisany w *ustawie o planowaniu*. W procedurze tej, mającej charakter procedury legislacyjnej, poza nielicznymi wyjątkami, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2013 poz. 267), zwanej dalej „*Kpa*”, w szczególności nie określa się stron postępowania.

W przypadku, gdy na danym terenie nie obowiązuje *plan miejscowy*, ustalenie lokalizacji inwestycji następuje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, tj. na podstawie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – w przypadku lokalizacji inwestycji celu publicznego, albo na podstawie decyzji o warunkach zabudowy – w przypadku pozostałych inwestycji (art. 4 ust. 2 *ustawy o planowaniu*).

Zagadnienia związane z wpływem turbin wiatrowych na warunki życia ludzi mieszkających w otoczeniu siłowni wiatrowych oraz na całość środowiska są analizowane na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), (zwanego dalej: „*Rozporządzeniem*”), instalacje planowane na lądzie wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, o mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW lub instalacje planowane w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 *Rozporządzenia* w przypadku instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii, o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m, których moc jest mniejsza niż 100 MW, oraz wszystkich zlokalizowanych na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary

chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może zostać nałożony. W myśl art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisko i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), (zwanej dalej „ustawą OOS”), przed realizacją przedsięwzięć wymienionych w *Rozporządzeniu* konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w określonych przypadkach również przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania na środowisko wiąże się z przeprowadzeniem postępowania administracyjnego, które obejmuje w szczególności weryfikację raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych *ustawą OOS* opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W ramach ww. oceny, w myśl art. 62 ust. 1 *ustawy OOS*, określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, wzajemne oddziaływanie między ww. elementami, możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wymagany zakres monitorowania.

Kolejnym elementem oceny oddziaływania na środowisko, który polega na kontroli merytorycznej zawartości dokumentacji i służy weryfikacji zaproponowanych przez inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia, jest uzgodnienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz zasięgnięcie opinii organu inspekcji sanitarnej. Pierwszy z organów uzgadnia środowiskowe uwarunkowania planowanej inwestycji, uwzględniając aspekty przyrodnicze, w tym także krajobrazowe. Sprawdza, czy badania dotyczące w szczególności awifauny i chiropterofauny zostały wykonane w sposób właściwy, w odpowiedniej ilości i poprawną metodyką. Weryfikuje również, czy planowane elektrownie wiatrowe mogą być zlokalizowane w proponowanym przez inwestora miejscu i czy nie zagrażają obszarom objętym ochroną, w tym również parkom narodowym. W szczególności należy mieć na względzie, iż wystąpienie i brak możliwości wyeliminowania znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000 lub na integralność i spójność całej sieci powoduje odmowę zgody na realizację przedsięwzięcia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustala warunki, których realizacja zapobiega wystąpieniu negatywnego oddziaływania na środowisko i zamieszkujące je organizmy. W przypadku braku możliwości odpowiedniej minimalizacji lub wyeliminowania powyższego znaczącego oddziaływania, odmawia uzgodnienia realizacji inwestycji.

Natomiast inspektor sanitarny wydaje opinię określającą wymagania higieniczne i zdrowotne, jakie powinny zostać zapewnione przy realizacji przedsięwzięcia.

Powyższa weryfikacja zgromadzonej dokumentacji środowiskowej przez ww. organy gwarantuje, iż brane pod uwagę są w szczególności wymagania lokalnych społeczności, zamieszkujących obszary w pobliżu planowanych farm wiatrowych.

W procedurze oceny oddziaływania na środowisko szczególną uwagę zwraca się na oddziaływania w zakresie hałasu projektowanych elektrowni wiatrowych. Organ administracyjny wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach ma obowiązek, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, ocenić czy planowana do realizacji elektrownia wiatrowa spełniać będzie normy przewidziane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826).

Jeżeli zaistnieje ryzyko wystąpienie ponadnormatywnych oddziaływań akustycznych na ww. obszarach, właściwy organ musi nałożyć na inwestora obowiązek zastosowania odpowiednich środków obniżających poziom hałasu do dopuszczalnych w rozporządzeniu wartości, tak aby planowane siłownie wiatrowe nie wpływały negatywnie na funkcjonowanie osób mieszkających w sąsiedztwie. W przypadku braku szans na wypracowanie akceptowalnego rozwiązania w powyższym zakresie, następuje odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia.

Podczas oceny oddziaływania na środowisko weryfikuje się także wpływ na lokalną społeczność i środowisko wszystkich generowanych przez farmy wiatrowe oddziaływań, w tym hałasu, infradźwięków czy efektu migotania cieni. Wnioski z powyższych czynności powinny znaleźć się w dokumentacji dla rozpatrywanej inwestycji i w warunkach nałożonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku, gdy przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko wymaga również zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa. Organ właściwy do wydania ww. decyzji

zobowiązany jest do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwościach, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków do raportu o oddziaływaniu na środowisko, wskazując 21-dniowy termin ich składania. Zgodnie bowiem z art. 29 oraz art. 80 *ustawy OOS* każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa w postępowaniu, a organ administracji właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany je rozpatrzyć przed wydaniem decyzji. W związku z powyższym, w ramach przeprowadzanych konsultacji ze społeczeństwem, wszyscy zainteresowani mogą zapoznać się z zebraną w sprawie całością dokumentacji i przeprowadzonymi badaniami, obliczeniami oraz wypływającymi z nich wnioskami odnośnie oddziaływań generowanych przez projektowane turbiny wiatrowe. Jednocześnie możliwe jest wówczas wniesienie wszelkich uwag w związku z projektowanym przedsięwzięciem. Organ administracji wydający ww. decyzję zobowiązany jest do rozpatrzenia oraz ustosunkowania się do każdej ze zgłoszonych uwag w swoim rozstrzygnięciu.

Jeżeli zaś strony postępowania są niezadowolone z rozstrzygnięcia, przysługuje im prawo do wniesienia odwołania od decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do organu drugiej instancji. Prawo do wniesienia odwołania, w myśl art. 44 ust. 2 *ustawy OOS*, przysługuje również organizacjom ekologicznym.

Minimalizacja generowanych przez farmy wiatrowe ewentualnych uciążliwości dla lokalnych społeczności, położonych w ich pobliżu oraz zabezpieczenie środowiska przed ich ewentualnym negatywnym wpływem odbywa się poprzez spełnienie przez inwestora wszelkich wymogów wskazanych w szeregu ustaw i aktach wykonawczych dotyczących tego rodzaju działalności, przy jednoczesnym wykorzystaniu najlepszych dostępnych rozwiązań technicznych i technologicznych. Stopień uciążliwości oraz poziom i rodzaje zagrożeń wynikające z realizacji przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego powinny zostać zidentyfikowane w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i zweryfikowane podczas oceny oddziaływania na środowisko. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie materiału dowodowego winien w ww. decyzji zawrzeć warunki, których spełnienie zagwarantuje, iż realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje jego znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. Warto też zaznaczyć, iż organ – jeśli uzna to za uzasadnione, może nałożyć na inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej, określić jej zakres i termin przedstawienia. W analizie porealizacyjnej, o której mowa w art. 83 ust. 1 *ustawy OOS*, dokonuje się porównania ustaleń

zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w szczególności ustaleń dotyczących przewidywanego charakteru i zakresu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz planowanych działań zapobiegawczych, z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia. Ponadto nowo wybudowana instalacja, jaką będzie planowana farma wiatrowa, nie może zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 ze zm.) być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia określonych tym przepisem wymagań ochrony środowiska.

Odpowiadając na pytanie należy zaznaczyć, iż z punktu widzenia ochrony gruntów rolnych, budowa elektrowni wiatrowych, czy biogazowni nie jest szczególnym „zagrożeniem”, gdyż w sąsiedztwie takich inwestycji, produkcja rolnicza może przebiegać bez większych ograniczeń. Istotnym jest jedynie, aby w procesie przygotowawczym zmierzającym do budowy elektrowni wiatrowej, uwzględnić ochronę najżyźniejszych gleb. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych jednoznacznie wskazuje, że na cele nierolnicze należy przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty

Dodatkowo, w załączeniu przekazuję stanowisko Rządu przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 14 listopada 2012 r. w sprawie przyszłości energetyki wiatrowej. Powyższe stanowisko Rządu dotyczy kwestii w zakresie dotyczącym budowy elektrowni wiatrowych.

Ponadto, przekazuję stanowisko Ministra Gospodarki w sprawie dezyderatu nr 13 uchwalonego przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 13.09.2012 r.

Pismo Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2013 r., znak DEO-I-0700-50/6/12, L.dz. DEO/1494/12, skierowane do Marszałka Sejmu RP - w załączeniu.

12. Ile było przypadków zmiany właściciela bądź eksploatującego farmy wiatrowe i biogazownie w całości bądź w części?

Uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Gospodarki nie zbiera informacji na temat zmian organizacyjnych i właścicielskich firm inwestycyjnych realizujących projekty wiatrowe, ani nie monitoruje źródeł finansowania tych działań.

Jednocześnie wyjaśniam, iż informacje w zakresie zmian organizacyjnych i właścicielskich elektrowni wiatrowych posiada Prezes URE, który może określić te zmiany na podstawie zmian poszczególnych koncesji.

W zakresie dotyczącym biogazowni rolniczych, zgodnie z informacją przekazaną przez Prezesa ARR, wynika, iż od dnia funkcjonowania rejestru biogazowni rolniczych tj. od 1 stycznia 2011 r. wystąpiły 2 przypadki zmiany właściciela eksploatującego biogazownię rolniczą w całości.

13. Z informacji, które są dostępne wynika, iż 90% budowanych elektrowni wiatrowych to stare urządzenia sprowadzane z zagranicy, w przypadku, których okres bezpiecznej eksploatacji już minął. Prosimy o informacje w tym zakresie.

Uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Gospodarki nie zbiera informacji na temat działań firm inwestycyjnych realizujących projekty wiatrowe, ani nie monitoruje źródeł finansowania tych działań.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż odpowiedzią na powyżej wskazany problem jest przepis projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii, który przewiduje objęcie systemem wsparcia energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach OZE, które zostały wyprodukowane nie wcześniej niż 3 lata przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej instalacji odnawialnego źródła energii.

Niezależnie od powyższego wyrażam przekonanie, iż przepisy prawa budowlanego i przepisy dotyczące ochrony środowiska, a także przepisy karne, nie pozwalają w obecnym stanie prawnym na instalowanie urządzeń OZE, które nie posiadają ważnych badań, atestów technicznych i, które dodatkowo zagrażają zdrowiu i życiu.

14. Jakie są minimalne odległości elektrowni wiatrowych i biogazowni od zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej, tras komunikacyjnych itp.? Czy w Polsce są przewidywane zmiany w tym zakresie?

15. Jakie Minimalne odległości elektrowni wiatrowych od siedzib ludzkich obowiązują w innych krajach, takich jak Francja, Holandia, Wielka Brytania, Niemcy, USA, Dania, Szwecja? Czy w tych krajach rozróżnia się to, czy jest to pojedyncza turbina, czy farma wiatrowa?

16. Czy są badania dotyczące wpływu bezpośredniego sąsiedztwa farm wiatrowych na powstanie choroby wibroakustycznej lub innych chorób? Jeżeli tak, to jakie są to zagrożenia?

Odpowiadając na powyższe pytania należy przede wszystkim wyjaśnić, że Minister Gospodarki nie jest organem właściwym do ustalania rzeczywistego oddziaływania elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi i środowiska przyrodniczego. Udzielając zatem odpowiedzi na ww. kwestie Minister Gospodarki odniesie się jedynie do spraw w zakresie swojej właściwości, a kwestie leżące we właściwości innych organów przedstawi stosownie do informacji, jakie sam otrzymał od właściwych organów.

Ministerstwo Gospodarki poprzez tworzone przepisy prawne zachęca potencjalnych inwestorów do podejmowania działań w zakresie rozwoju wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Podstawą powyższych działań jest zapewnienie inwestorom korzystnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania „zielonej” energii. Niezbędne mechanizmy wsparcia zawarte są już od kilku lat w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1059) oraz odpowiednich aktach wykonawczych.

Efektami powyższych działań jest zrównoważony rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym energetyki wiatrowej, która według oficjalnych danych URE osiągnęła aktualnie poziom ponad 2600 MW mocy zainstalowanej.

Rozwój energetyki odnawialnej wpisuje się w pełni w strategię rozwoju energetyki krajowej, zawartej w dokumencie rządowym *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku*. Szczegółowe ujęcie ścieżki wzrostu energetyki wiatrowej w Polsce wyznaczać będzie w perspektywie najbliższych 10 lat *Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych* (KPD). Zgodnie z KPD moc farm wiatrowych w 2020 r. wyniesie 6 650 MW przy produkcji 15 210 GWh, z czego 550 MW stanowić będą małe instalacje wiatrowe zlokalizowane w gospodarstwach rolnych oraz miejscach, w których nie będą one oddziaływać negatywnie na zdrowie ludzi i zwierząt.

Ponadto, wyrazem zaangażowania resortu gospodarki w koordynację prac związanych z ostatecznym rozstrzygnięciem kontrowersji wokół zasad i trybu lokalizacji energetyki wiatrowej w Polsce jest m.in. przygotowana we współpracy z Ministrami: Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Środowiska, Zdrowia oraz Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

odpowiedź dotycząca postulatów zawartych w Dezyderacie nr 13 Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wdrażania instalacji elektrowni wiatrowych.

Z kolei podjęcie decyzji o potrzebie wprowadzenia regulacji w zakresie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych w ocenie resortu gospodarki powinno wynikać z przeprowadzonych w tym zakresie badań, które pozwolą przyjąć optymalne rozwiązanie z punktu widzenia oddziaływania inwestycji na środowisko, ładu przestrzennego, a także konieczności zapewnienia wsparcia dla inwestycji z zakresu energetyki odnawialnej, co wynika z przyjętych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych. Ewentualna zmiana uregulowań prawnych powinna dotyczyć wymagań stawianych przed wszystkimi obiektami mogącymi potencjalnie znacząco wpływać na środowisko (np. inwestycji infrastruktury kolejowej i drogowej, obiektów telekomunikacyjnych). Wszelkie prace związane z modyfikacją przepisów normujących powyższą materię powinny być poprzedzone wykonaniem analiz oraz opracowań naukowych, a także weryfikacją unormowań prawnych, które wynikają z doświadczeń innych państw UE, w których wpływ energetyki odnawialnej na środowisko jest lepiej rozpoznany.

W opinii Ministra Gospodarki wprowadzanie zmian w obowiązującym stanie prawnym mających stwarzać dodatkowe regulacje związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych, powinno zostać poprzedzone starannym przygotowaniem założeń do tych zmian. Konieczne byłoby przy tym rozważenie, jakie elementy powinny determinować ustanowienie postulowanej minimalnej odległości (np. zabudowania mieszkalne, czy również miejsca szczególnie cenne środowiskowo, jak np. obszar Natura 2000). Konieczne jest ponadto dokonanie analizy skutków przyjęcia takich rozwiązań, w szczególności opracowanie symulacji, w jaki sposób zmieni się obszar potencjalnie dostępny dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez Ministra Zdrowia dotyczącymi minimalnych odległości elektrowni wiatrowych i biogazowni od zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej, tras komunikacyjnych aktualnie istnieją w Polsce ogólnie obowiązujące akty prawa, jednoznacznie określające zasady kwalifikacji i lokalizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, a więc kształtowania ładu przestrzennego z uwzględnieniem wszystkich zagrożeń dla środowiska, ludzi i krajobrazu. Do takich aktów należą m. in.:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, z późn. zm.),

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826, z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2010 r., Nr 213, poz. 1397),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 647, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.).

Farmy wiatrowe, jak każde duże przedsięwzięcie infrastrukturalne, bardzo często powodują liczne konflikty środowiskowe i społeczne. Podstawową zasadą wyboru lokalizacji dla tego typu inwestycji jest właściwe prognozowanie skutków środowiskowych i społecznych realizacji przedsięwzięcia, w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Przy ocenie wpływu na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dokonywana jest weryfikacja raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, uzyskiwane są wymagane opinie i uzgodnienia oraz zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Stosownie do przepisów art. 59 ust. 1 w/w ustawy przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (art. 59 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy), mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy (art. 59 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy) oraz innych niż wskazane w art. 59 ust. 1 ustawy dla warunków określonych w art. 59 ust. 2 pkt. 1 i 2 ustawy, w odniesieniu do oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Zgodnie z § 3 ust. 1. pkt 6 rozporządzenia z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW oraz lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej (§ 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia). Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5 w/w rozporządzenia z dnia 9 listopada 2010 r., lokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, oraz o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m.

W myśl art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18 tej ustawy, jeżeli konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko została stwierdzona przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz w przypadku, o którym mowa w art. 88 ust. 1 ustawy.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko sporządzany jest w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stanowiącej część postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać oddziaływanie przedsięwzięcia na etapach jego realizacji, eksploatacji lub użytkowania oraz likwidacji. Organ, określając zakres raportu, uwzględnia stan współczesnej wiedzy i metod badań oraz istniejące możliwości techniczne i dostępność danych.

Należy również zwrócić uwagę na następującą publikację wydaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska pt. „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych”, którą opublikowano na następującej stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a mianowicie:

(http://www.gdos.gov.pl/files/OOS_zal/Wytyczne-w-zakresie-prognozowania-oddziaływania-na-środowisko-farm-wiatrowych.pdf).

Znajdują się tam wskazania, które usprawniają prowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej. Zadaniem wytycznych jest także poprawienie jakości dokumentacji środowiskowej, tak aby nie zachodziła potrzeba jej uzupełnienia i możliwe było sprawne i szybkie wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla wnioskowanych farm wiatrowych. Publikacja służy zatem inwestorom, wskazując im jak właściwie i skutecznie przygotować inwestycje w aspekcie procedur środowiskowych. Wytyczne stanowią także pomoc ekspertom wykonującym odpowiednie analizy i badania środowiskowe, obrazując jak je przeprowadzać, oraz jak prezentować ich wyniki i formułować płynące z nich wnioski w dokumentacji środowiskowej. Jednocześnie powyższa publikacja służyć może także właściwym organom administracji, poprzez wskazanie jak należy prowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko przy przedsięwzięciach z zakresu energetyki wiatrowej, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę i jak można badać wpływ elektrowni wiatrowych na poszczególne komponenty środowiska oraz na mieszkające w sąsiedztwie osoby.

Wytyczne wydane przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska wskazują dodatkowo, które oddziaływania i w jaki sposób mogą wpływać na zdrowie ludzi, pokazując, że należy je właściwie zbadać i zanalizować w procedurze oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych turbin wiatrowych. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydana po właściwie przeprowadzonej ocenie, w dużej mierze wpływa na ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz na zdrowie ludzi.

Biogazownie rolnicze są zaliczane zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 80 rozporządzenia z dnia 9 listopada 2010 r. w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe oznacza dla potencjalnego inwestora biogazowni konieczność przeprowadzenia procedury określonej w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, w celu ustalenia stosownie do art. 63 obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanej biogazowni.

W zakresie pytania nr 15 dotyczącego minimalnych odległości elektrowni wiatrowych od siedzib ludzkich obowiązujących w innych krajach, Departament informuje, na podstawie informacji przekazanych przez konsultanta krajowego w dziedzinie zdrowia środowiskowego, że przepisy dotyczące lokalizacji farm wiatrowych różnych krajów są bardzo zróżnicowane. Znaczne różnice występują także w przepisach wewnętrznych między różnymi regionami, takich krajów jak Wielka Brytania, Niemcy, Kanada czy USA.

Należy zauważyć, że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) i Europejska Agencja Środowiska nie wydały odrębnych przepisów dotyczących turbin czy farm wiatrowych. Wg zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (*World Health Organisation* – WHO) poziom hałasu w nocy wewnątrz budynku powinien być powyżej 30 dB aby uniknąć zaburzeń snu; w *Night Noise Guidelines for Europe* z 2009 WHO proponuje się, aby w nocy jako poziom docelowy, poziom dźwięku nie przekraczał na zewnątrz 40 dBA, a jako poziom przejściowy osiągnięcia tej wartości proponuje się 55 dBA. Jednocześnie zaznacza się, że powyższe nie rozwiązuje problemu hałasu od turbin wiatrowych. W klasach szkolnych poziom nie powinien przekraczać 35 dBA.

W Belgii projektowana minimalna zalecana odległość wynosi 350 m.

W Danii odległość nie może być mniejsza niż czterokrotność całkowitej wysokości turbiny i nie może przekraczać, zgodnie z poniższą tabelą, wartości poziomu dźwięku, wyznaczonego w kierunku „z wiatrem” przy dwóch jego prędkościach 6m/s i 8m/s:

Prędkość wiatru	Równoważny poziom dźwięku A (dB)	
	Mieszkania na terenach wiejskich	Pomieszczenia o szczególnej wrażliwości przeznaczenia jak np. szkoły, szpitale, domy opieki itd.
8m/s	44	39
6m/s	42	37

W Republice Czeskiej brak jest przepisów w tym zakresie, ale zwyczajowo jest stosowana minimalna odległość 400 m – 800 m.

We Francji odległość farm wiatrowych od zabudowań jest ograniczana prawem w oparciu jedynie o poziom dźwięku na zasadzie różnicy natężenia hałasu w stosunku do poziomu tła, tak by poziom dźwięku od farm wiatrowych nie przekraczał w ciągu dnia o 5 dB

poziomu istniejącego przed inwestycją, a w nocy nie więcej niż o 3 dB. Poziom hałasu tła mierzy się przy prędkości wiatru poniżej 5 m/s. Hałas turbiny mierzy się w praktyce przy prędkości wiatru 8 m/s, gdy hałas turbiny wiatrowej najbardziej przekracza hałas tła. Nie jest oficjalnie uregulowana przepisami minimalna odległość, ale zachowywana jest zwyczajowo odległość 500 m, choć Narodowa Akademia Medyczna zaleca odległość 1500 m.

W Szwecji nie ma specjalnych przepisów w ww. zakresie, a o lokalizacji decydują lokalne komitety budownictwa po uwzględnieniu oceny wpływu na środowisko i oceny wpływu na lokalne plany zabudowy.

W Niemczech nie ma z kolei federalnych przepisów dotyczących minimalnych odległości, a ograniczeniem jest poziom dźwięku, który nie może przekraczać poziomów hałasu przedstawionych poniżej w tabeli:

Przeznaczenie terenu	Równoważny poziom dźwięku A (dB)	
	06:00 – 22:00	22:00 – 06:00
przemysłowe	70	70
handlowe	65	50
mieszane	60	45
Z przewagą zabudowy mieszkaniowej	55	40
Zabudowa mieszkaniowa	50	35

Ponadto, w Niemczech zgodnie z przepisami czas występowania efektu migotania cienia nie może w ciągu roku przekroczyć w sumie od 30 minut/dzień do 30 godzin/rok w zależności od landu. Jednakże poszczególne rządy landów mogą ograniczać powyższe normy. Wartości minimalnych odległości między turbinami a budynkami mieszkalnymi zalecanych w różnych landach mieszczą się w zakresie od 300 m (m.in. Saksonia, Szlezwig- Holstein) do 1000 m (m.in. Dolna Saksonia, Turyngia). Każda inwestycja podlega jednak indywidualnej ocenie przed rozpoczęciem, a zakres oceny zależy od wielkości inwestycji.

W Hiszpanii, zasady lokalizacji farm wiatrowych wyznaczają rządy lokalnych prowincji, ale zalecane jest by odległość ta nie była mniejsza niż 500 m od domostw i miasteczek, a poziom dźwięku przy budynkach mieszkalnych nie przekraczał 50 dBA, i tak w Walencji odległość ta wynosi 1000 m, w Andaluzji 500 m, ale na Wyspach Kanaryjskich

150 m od budynków mieszkalnych i 250 m od miasta; turbiny wiatrowe nie mogą być instalowane na obszarach środowiskowo wrażliwych.

We Włoszech nie ma przepisów państwowych w powyższym zakresie, a decyzje są wydawane przez władze lokalne. W pewnych regionach jak np. Kalabria odległość ta jest ustalana jako pięciokrotna wartość wysokości turbiny, 2 km od terenów zurbanizowanych w Basilicacie, do odległości równej wartości 20-krotnej wysokości turbiny między farmą wiatrową a terenami zurbanizowanymi.

W Holandii zgodnie z przepisami odległość jest ograniczona poziomem dźwięku do wartości wynoszącej 47 dBA w dzień i 41 dBA w nocy, ale w praktyce stosowana jest odległość równa 4-krotnej wysokości wieży turbiny.

W Wielkiej Brytanii nie ma przepisów ogólnokrajowych dotyczących minimalnych odległości od terenów zurbanizowanych, a obowiązujące przepisy w tym zakresie zależą również od decyzji władz regionalnych, i tak w Szkocji zaleca się by ta odległość od miast, miasteczek i wsi wynosiła 2 km, w Walii 500 m od domów. Natomiast w Anglii zaleca się aby odległość wynosiła co najmniej jedną wysokość turbiny plus 10 % jej wartości na wypadek upadku turbiny.

W Portugalii odległość jest jedynie ograniczana poziomem dźwięku o wartości 45 dBA w nocy i 55 dBA w dzień na obszarach mieszkaniowych i mieszkaniowo-handlowych i o 10 dB wyższym w ciągu dnia i nocy poza tymi terenami. Ponadto stosowana jest minimalna odległość 200 m od turbin wiatrowych do zabudowań.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej przepisy są regulowane przez lokalne władze. Kryteria dotyczące minimalnej odległości między najbliższą turbiną a budynkiem mieszkalnym mieszczą się np. w stanie Pensylwania między od 1,1 do 5 wysokości turbiny; w stanie Oregon między 350 m a 1000 m.

Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniami konsultanta krajowego w dziedzinie zdrowia środowiskowego, do tej pory opublikowano nie więcej niż 20 prac naukowych w czasopismach naukowych poświęconych wpływowi sąsiedztwa turbin wiatrowych na zdrowie. Istnieje natomiast wiele prac w Internecie poświęconych temu zagadnieniu o różnej wartości, często wątpliwej. Do najczęściej cytowanych prac zwłaszcza przez przeciwników farm wiatrowych należy praca poświęcona chorobie wibroakustycznej (autorstwa grupy Alves-Perreira i CateloBranco) i tzw. syndromowi turbin wiatrowych (autorstwa Niny Pierpont). Najpopularniejsza praca z 2006 r. dotyczy Syndromu Turbin

Wiatrowych (STW) autorstwa Niny Pierpont. Podstawę do ustanowienia takiego pojęcia stanowiły przeprowadzone przez nią badania wśród mieszkańców, w pobliżu których powstała farma wiatrowa. Według autorki STW ma podłoże neurologiczne, w którym kluczową rolę odgrywa narząd przedsionkowy. Autorka tłumaczy, że ekspozycja na hałas wytwarzany przez turbiny wiatrowe nawet ten niesłyszalny pobudza układ przedsionkowy, który wywiera wpływ na różne rejony mózgu i tą drogą indukuje wymienione wyżej symptomy. Nie wszystkie osoby mieszkające w pobliżu odczuwały takie dolegliwości, co tłumaczono wynikiem zróżnicowanej wrażliwości, określonej przez autorkę jako czynniki ryzyka. Przedmiotowa praca do dzisiaj nie ukazała się w żadnym czasopiśmie recenzowanym; jest jedynie dostępna w Internecie oraz była prezentowana na kilku konferencjach poświęconych wpływowi farm wiatrowych na zdrowie. Od czasu jej pierwszego opublikowania, autorka nie przedstawiła żadnych innych badań na populacji. Niemniej jednak stanowi ona podstawowy oręż przeciwników farm wiatrowych. Jak do tej pory nie pojawiły się żadne prace innych autorów potwierdzające zjawisko STW.

Zdaniem konsultanta podobną wartość posiadają tezy grupy badaczy portugalskich kierowanych przez Castelo Branco i Alves Pereira (2007) o możliwości wywoływania przez hałas generowany przez turbiny wiatrowe tzw. choroby wibroakustycznej (VAD), tzn. ich prace są często prezentowane na konferencjach, ale inne medyczne ośrodki badawcze do tej pory nie opublikowały podobnych wyników. Zarówno N. Pierpont jak i grupa Castello Branco-Alves Pereira twierdzą, że zmiany te są odrębnymi jednostkami, z uwagi na to że STW ma podłoże neurologiczne, a VAD powoduje patologiczne zmiany w ścianach naczyń. Informacje te zostały opublikowane na stronach internetowych: (<http://windwisema.org/about/noise/wind-turbine-syndrome-and-vibroacoustic-disease/>).

Jak do tej pory żaden ośrodek badawczy, ani żaden z naukowców innych niż N. Pierpont w przypadku STW i Castelo Branco-Alves Pereira w przypadku VAD, nie opublikowali podobnych wyników ani nie przedstawili ich na konferencjach. W zakresie możliwości wywoływania przez hałas pochodzący od elektrowni wiatrowych tzw. choroby wibroakustycznej (VAD) (rozpoznanej przez badaczy portugalskich u osób eksponowanych m.in. na hałas lotniczy o wysokich poziomach) polegającej na przerostowych zmianach w naczyniach krwionośnych, nie ma żadnych wiarygodnych badań i dowodów na to, że elektrownie wiatrowe mogą wywoływać tę chorobę. Wszystkie opublikowane wyniki oryginalnych badań naukowych w oparciu o naukowe metody badawcze dotyczące hałasu są

zbieżne w tym, że odczuwalność hałasu pochodzącego od farm wiatrowych może być bardziej uciążliwa i w zależności od okoliczności pogodowych może swoim istnieniem powodować zaburzenia snu. Obserwowane zmiany były większe w populacji zamieszkującej tereny wiejskie w porównaniu do populacji z obszarów (zurbanizowanych) podmiejskich. Badania wykazały ponownie, że uciążliwość hałasu jest odczuwana silniej jeśli turbiny wiatrowe są w zasięgu wzroku osób narażonych na hałas. Hałas najbardziej dokuczliwy jest w nocy (van der Berg i współp. 2008). Generalnie ujmując, uciążliwość turbin jest bardziej odczuwalna na terenach wiejskich, a mniej na przemysłowych, wojskowych czy w pobliżu ruchliwych dróg. Odczuwanie uciążliwości jest modyfikowane przez liczne czynniki takie jak, osobowość, nastawienie wobec takich źródeł, czerpane z nich korzyści, pora doby i inne wspomniane wyżej. Słyszanie specyficznego odgłosu szumu od turbin, ich istnienie ich w zasięgu wzroku, migające światło oraz stosownie do poziomu wietrzności kręcące się skrzydła rotora, stale przyciągając uwagę mieszkańców, nie pozwalają na zapomnienie o ich istnieniu co pogłębia uciążliwość (Pedersen & Larsman 2008). Już przy poziomach ok. 30 dBA blisko 3% populacji wykazywało znużenia znacznego stopnia spowodowane hałasem turbin wiatrowych, a odsetek ten rósł wraz z poziomem osiągając 30% znacznie znużonych już dla poziomu hałasu turbin wynoszącego ok. 40 dBA.

Zdaniem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny analiza opublikowanych na łamach czasopism recenzowanych i nierecenzowanych, literatury popularnej oraz raportów, ekspertyz i materiałów pokonferencyjnych, wyników badań oraz analiz odnośnie wpływu farm wiatrowych na zdrowie ludzi pokazuje, że farmy wiatrowe mogą przyczynić się do występowania wielu objawów chorób, w tym choroby wibroakustycznej VAD. Najczęściej występujące dolegliwości związane są narażeniem na hałas niskoczęstotliwościowy i infradźwięki, czyniący turbiny wiatrowe przy tym samym natężeniu, znacznie bardziej uciążliwym w porównaniu do innych źródeł (np. transportu, czy przemysłu). Co więcej, ekspozycja na hałas turbin wiatrowych, w przeciwieństwie do innych źródeł, może trwać przez całą dobę, a słyszalne typowe dla tego rodzaju obiektów dźwięki są zdecydowanie bardziej odczuwalne w porze nocnej. Taka sytuacja w wielu przypadkach może prowadzić do znacznego zaburzenia snu i przeszkadzać w odzyskiwaniu koniecznej odnowy psychiczno-fizjologicznej, w konsekwencji pośrednio przyczynić się do pojawienia się wielu problemów zdrowotnych. Naukowcy starają się wyodrębnić, zdefiniować i pogrupować charakterystyczne objawy potencjalnych chorób obserwowanych

w pobliżu farm wiatrowych (np. choroby wibroakustycznej VAD, czy objawy powodowane efektem migotania cieni). Badań w tym zakresie jest coraz więcej, ale obecny stan wiedzy nie pozwala na jednoznaczne wskazanie bezpośredniego związku pomiędzy farmami wiatrowymi i zdrowiem człowieka, głównie ze względu na wiele czynników warunkujących subiektywny odbiór uciążliwości (w tym negatywne postrzeganie źródła hałasu oraz wrażliwość na dźwięk).

17. Czy jeżeli na skutek zeszpecenia krajobrazu lub inne skutki spowodowane przez silownie wiatrowe dojdzie do zmniejszenia wartości nieruchomości, ich właścicielom należy się odszkodowanie z tego tytułu? A jeżeli tak, to kto ma je wypłacać?

Z punktu widzenia Ministerstwa Gospodarki rozwój odnawialnych źródeł energii w Polsce, w tym budowa nowych mocy w ramach energetyki wiatrowej lub biogazowni niesie za sobą szerokie spektrum korzyści gospodarczych.

Jak wspomniano wcześniej, właściwe organy każdorazowo, indywidualnie określają możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych na terytorium gminy, która ma dużą swobodę w kształtowaniu swojego ładu przestrzennego i powinna z pełną odpowiedzialnością kreować swoją politykę w zakresie możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii w oparciu o dostępne zasoby energetyczne oraz inne istotne walory (np. turystyczne, krajobrazowe, przyrodnicze). Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz można udowodnić, iż lokalizacja elektrowni wiatrowej będzie negatywnie wpływać na całokształt środowiska oraz nie istnieje możliwość wypracowania akceptowalnego rozwiązania w zakresie jego ochrony, Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, iż powinna nastąpić odmowa zgody na realizację danego przedsięwzięcia.

Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, iż aktualne rozwiązania prawne w kompleksowy sposób obejmują kwestię rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce, włączając w to elementy oceny wpływu tych źródeł na zdrowie ludzkie, środowisko oraz gospodarkę.

W przydatku, gdyby ktoś uznał, iż w wyniku lokalizacji elektrowni wiatrowej doznał szkody, może dochodzić jej naprawienia na zasadach ogólnych.

18. Czy siłownie wiatrowe stanowią zagrożenie dla lokalnych ekosystemów? Jeżeli tak, to jakie są to zagrożenia?

19. Czy sprawdzany jest poziom infradźwięków wokół elektrowni wiatrowych? Jeżeli tak, to w jaki sposób?

Odpowiadając na powyższe pytania należy przede wszystkim wyjaśnić, że Minister Gospodarki nie jest organem właściwym do ustalania rzeczywistego oddziaływania elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi i środowiska przyrodniczego. Udzielając zatem odpowiedzi na kwestie Minister Gospodarki odniesie się jedynie do spraw w zakresie swojej właściwości, a kwestie leżące we właściwości innych organów przedstawi stosownie do informacji, jakie sam otrzymał od właściwych organów

Odnosząc się do pytania dotyczącego zagrożeń, jakie stanowią farmy wiatrowe dla lokalnych ekosystemów, uprzejmie informuję, iż z informacji uzyskanych z Ministerstwa Środowiska wynika, iż Ministerstwo Środowiska dokłada wszelkich starań do tworzenia regulacji prawnych i realizacji procedur w celu wyeliminowania zagrożeń środowiskowych związanych z planowanymi inwestycjami.

Zagrożenie dla lokalnych ekosystemów dotyczą przede wszystkim gatunków występujących w otoczeniu farm wiatrowych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Mogą one ulegać kolizjom z siłowniami wiatrowymi na skutek specyficznej biologii i ekologii ww. grup organizmów, np. ze względu na wielkość rozmiarów ciała, mało zwrotny lot, specyfikę pola i kątów widzenia, wykorzystywanie wysokich budowli (np. wież wiatraka) jako miejsc godów itp. Dodatkowo w przypadku nietoperzy obserwowana jest ich śmiertelność w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych wskutek szoku ciśnieniowego (barotraumy), polegającego na pękaniu pęcherzyków płucnych, w obszarze obniżonego ciśnienia za obracającą się łopata wirnika. Farmy wiatrowe mogą powodować jednocześnie zajęcie siedlisk bytowania poszczególnych przedstawicieli fauny, jak również opuszczenie terenów znajdujących się w pobliżu czynnych turbin wiatrowych. Mogą również stanowić przeszkodę na trasie przelotów ptaków i nietoperzy, zarówno w aspekcie lokalnym (między miejscami gniazdowania i żerowiskami), jak również podczas sezonowych migracji jesiennych i wiosennych, gdy poszczególne gatunki przemieszczają się pomiędzy obszarami zimowania i terenem, na którym odbywają rozród. Natomiast oddziaływanie na florę dotyczy zagrożenia zniszczeniem bezpośrednim roślin i ich siedlisk podczas budowy turbin

wiatrowych, oraz dróg dojazdowych i serwisowych na potrzeby funkcjonowania przedsięwzięcia.

Odnosząc się do zagadnienia dotyczącego infradźwięków należy wskazać, iż ich oddziaływanie na lokalną społeczność i środowisko podlega badaniu podczas procedury oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) Większość naukowców zajmujących się zagadnieniem infradźwięków jest zgodna co do opinii, że w chwili obecnej brak jest przekonujących dowodów na to, by infradźwięki, których źródłem są elektrownie wiatrowe, wywierały negatywny wpływ na zdrowie człowieka, o ile turbiny nie są zlokalizowane zbyt blisko miejsc stałego przebywania ludzi. Jednocześnie wskazują, iż kwestia oddziaływania infradźwięków jest przedmiotem ciągłych analiz i badań, a wiedza w tym zakresie jest stale uaktualniana i weryfikowana.

Odpowiadając na pytanie w sprawie szczegółowej procedury prawnej procesu inwestycyjnego polegającego na budowie elektrowni wiatrowych oraz biogazowni w zakresie kompetencji resortu środowiska, uprzejmie informuję, że zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, zwanego dalej *rozporządzeniem*, instalacje planowane na lądzie wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, o mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, lub instalacje planowane w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast zgodnie z §3 ust.1 pkt 6 *rozporządzenia* w przypadku instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii, o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m, których moc jest mniejsza niż 100 MW, oraz wszystkich zlokalizowanych na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, taki obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może zostać nałożony. Natomiast przedsięwzięcia polegające na budowie instalacji do produkcji biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy elektrycznej 0,6 MW lub wytwarzającej ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej zostały

zakwalifikowane, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 45 i 80 *rozporządzenia*, do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W myśl art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zwanej dalej *ustawą OOS*, przed realizacją przedsięwzięć wymienionych w *rozporządzeniu* konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w określonych przypadkach również przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania na środowisko wiąże się z przeprowadzeniem postępowania administracyjnego, które w szczególności obejmuje: weryfikację raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych *ustawą OOS* opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W ramach ww. oceny, w myśl art. 62 ust. 1 *ustawy OOS* określa się, analizuje oraz ocenia bezpośrednio pośredni wpływ na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, wzajemne oddziaływanie między ww. elementami, możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wymagany zakres monitorowania. Kluczowym materiałem dowodowym w przeprowadzanej ocenie jest przygotowywany przez inwestora raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. W dokumencie tym powinny znaleźć się informacje dotyczące zagrożeń dla środowiska oraz ludzi, jakie wiązać się będą z realizacją, eksploatacją/użytkowaniem i likwidacją inwestycji.

Kolejnym elementem oceny oddziaływania na środowisko, który polega na kontroli merytorycznej zawartości dokumentacji i służy weryfikacji zaproponowanych przez inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia, jest uzgodnienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz zasięgnięcie opinii organu inspekcji sanitarnej.

Podczas oceny oddziaływania na środowisko weryfikuje się wpływ na lokalną społeczność i środowisko wszystkich generowanych przez przedsięwzięcie oddziaływań. Wnioski z powyższych czynności powinny znaleźć się w dokumentacji dla rozpatrywanej inwestycji i w warunkach nałożonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku, gdy przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko, jest także związane z zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa. Organ właściwy do wydania ww. decyzji

zobowiązany jest do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwościach, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków do raportu o oddziaływaniu na środowisko, wskazując 21-dniowy termin ich przedłożenia. Zgodnie bowiem z art. 29 oraz art. 80 *ustawy OOS* każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa w postępowaniu, a organ administracji właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany je rozpatrzyć przed wydaniem decyzji. W związku z powyższym, w ramach przeprowadzanych konsultacji ze społeczeństwem, wszyscy zainteresowani mogą zapoznać się z zebraną w sprawie dokumentacją, przeprowadzonymi badaniami, obliczeniami oraz wpływającymi z nich wnioskami odnośnie oddziaływań generowanych przez projektowane inwestycje. Złożone wówczas uwagi w związku z projektowanym przedsięwzięciem, organ administracji wydający ww. decyzję zobowiązany jest do rozpatrzenia oraz ustosunkowania w swoim rozstrzygnięciu.

Przypominam również, iż opis procesu inwestycyjnego dla farm wiatrowych przedstawiony jest także w publikacji wydanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska pt. „*Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych*”, dostępnej w wersji elektronicznej pod następującym adresem: (http://www.gdos.gov.pl/files/OOS_zal/Wytyczne-w-zakresie-prognozowania-oddziaływan-na-srodowisko-farm-wiatrowych.pdf).

Powyższa publikacja zawiera również informacje dotyczące oddziaływań generowanych przez turbiny wiatrowe, jak również wyjaśnienia i wskazówki jak należy badać wpływ elektrowni wiatrowych na poszczególne komponenty środowiska oraz mieszkające w sąsiedztwie osoby.

Odnosząc się do pytania dotyczącego sporządzania raportów o oddziaływaniu na środowisko zauważyć należy, iż są one przygotowywane przez inwestora. Jednakże nie oznacza to, że ich zapisy nie są weryfikowane, a wnioski z nich wpływające nie są sprawdzane. Zgodnie z przytoczonym powyżej opisem procedury oceny oddziaływania na środowisko, mimo iż to inwestor przygotowuje opracowanie, jest ono weryfikowane i sprawdzane przez niezależne organy. Nierzadkie są przypadki wezwań do uzupełnienia dokumentacji lub przedstawienia kolejnych badań, lub też uszczegółowienia tych dotychczasowych. Możliwe jest również zlecenie przez powyższe podmioty przygotowania ekspertyz przez niezależne autorytety lub skorzystanie z możliwości wypowiedzenia się ciał opiniodawczo - doradczych, takich jak regionalne komisje do spraw ocen oddziaływania

na środowisko. Powyższe stanowi gwarancję, że wyłącznie poprawnie i całościowo zweryfikowana przez niezależne organy dokumentacja środowiskowa, w szczególności raport o oddziaływaniu na środowisko, może stanowić podstawę do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Brak spełnienia powyższego wymogu prowadzi do odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia.

Odnosnie kwestii sprawdzania poziomu infradźwięków wokół elektrowni wiatrowych, zgodnie z informacjami przekazanymi przez konsultanta krajowego w dziedzinie zdrowia środowiskowego, pomiary poziomu infradźwięków wokół elektrowni wiatrowych były mierzone. Według opublikowanych doniesień w piśmiennictwie wartości te są podobne do poziomu infradźwięków w miastach i mieszczą się w zależności od typu turbiny i częstotliwości w przedziale 50 – 70 dB, i są znacznie niższe niż na stanowiskach pracy np. kierowców autobusów, gdzie poziom ten przekracza 100 dB. Istniejące przepisy krajowe nie zobowiązują do pomiarów hałasu infradźwiękowego wokół elektrowni wiatrowych, co znacznie utrudnia w tym zakresie ocenę wpływu ww. przedsięwzięć na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi.

20. Jakie jest stanowisko Ministra Finansów sprawie wdrożenia III pakietu energetycznego?

Odpowiadając na powyższe pytanie, poniżej przedstawiam stanowisko Ministra Finansów.

„Z dniem 3 marca 2011 roku wszedł w życie III pakiet energetyczny, na który składają się 2 dyrektywy rynkowe, 2 rozporządzenia przesyłowe oraz rozporządzenie ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki.

Pakiet jest narzędziem dla realizacji celów europejskiej polityki energetycznej, w tym przede wszystkim dla procesu budowania jednolitego, konkurencyjnego rynku energii w całej Unii Europejskiej. Wdrożenie pakietu sprzyja liberalizacji i rozwojowi konkurencji na rynkach energii elektrycznej i gazu, a także poprawia standard usług i bezpieczeństwo dostaw. Konsekwencją wejścia w życie nowych unijnych regulacji jest zwiększona przejrzystość rynków detalicznych i wzmocnienie przepisów dotyczących ochrony konsumentów.

Nowe rozwiązania wzmocniają pozycję odbiorcy na rynku energii elektrycznej i gazu dając konsumentom wiele praw. W pakiecie znajdują się przepisy nakładające na państwa członkowskie obowiązek świadczenia pomocy odbiorcom, których nie stać na opłacenie rachunku. Odbiorcom tym należy zapewnić dostawy energii elektrycznej o określonych parametrach i po rozsądnych, łatwo porównywalnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych cenach.”

Ponadto, należy wyjaśnić, iż Minister Gospodarki od grudnia 2011 r. prowadzi prace legislacyjne nad tzw. „Pakiem ustaw energetycznych”, w skład którego wchodzi ustawy: Prawo energetyczne, Prawo gazowe, ustawa o odnawialnych źródłach energii oraz ustawa wprowadzająca pakiet ww. ustaw.

Informuję, iż w toku ww. prac legislacyjnych Minister Finansów podkreślał, że należy implementować tylko te rozwiązania, które nie wykraczają poza obszar regulacji unijnych oraz, że proponowane rozwiązania powinny być uzasadnione z punktu widzenia oczekiwanych efektów w kontekście kosztów, jakie należy ponieść dla ich wdrożenia.

Przedmiotowe uwagi Ministra Finansów Minister Gospodarki uwzględniał precyzując je szczegółowo w Ocenie Skutków Regulacji poszczególnych propozycji legislacyjnych.

21. Czy w sprawie lokalizacji farm wiatrowych i biogazowni powstały zalecenia Departamentu Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia i w jaki sposób są one uwzględniane w decyzjach lokalizacyjnych?

Z informacji przedstawionych przez Ministra Zdrowia wynika, iż Departament Zdrowia Publicznego nie dysponuje własnymi ekspertyzami, raportami ani badaniami naukowymi w zakresie wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie, ani nie rekomenduje minimalnych odległości budowania farm wiatrowych od zamieszkałych przez ludzi budynków. Departament Zdrowia Publicznego przedstawiał wszystkim zainteresowanym podmiotom informacje w przedmiotowym zakresie, opracowane na podstawie opinii konsultanta krajowego w dziedzinie zdrowia środowiskowego oraz podległych Ministerstwu Zdrowia instytutów naukowych, informując jednocześnie o obowiązujących przepisach prawnych przywołanych na początku przedmiotowego pisma. Jednocześnie Departament Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia nie posiada wiedzy, czy powyższe informacje były uwzględniane w decyzjach lokalizacyjnych.

W opinii Ministra Gospodarki informacje przedstawiane przez Ministerstwo Zdrowia nie mogą być w świetle przepisów *iuris cogentis* traktowane jako źródło prawa w toku prowadzonego postępowania administracyjne w zakresie dotyczącym budowy elektrowni wiatrowych.

Postępowania administracyjne dotyczące lokalizacji farm wiatrowych i biogazowni zawsze może podlegać kontrolni sądowej, a tym samym organy biorące udział w postępowaniu winny wziąć pod uwagę wszelkie aspekty związane z funkcjonowaniem takiego źródła OZE oraz dokonać oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w sposób należyty i staranny w trybie przepisów ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Nadmieniam, iż wydanie jakiegokolwiek decyzji w sprawie przed uzyskaniem opinii i uzgodnień w trybie ww. ustawy skutkowałoby obarczeniem decyzji nieusuwalną wadą prawną, czyli nieważnością.

Mając powyższe na uwadze informuję, iż jakiegokolwiek informacje (także i zalecenia) jakiegokolwiek organu, nie będącego stroną postępowania administracyjnego nie należy utożsamiać z ustawowym obowiązkiem zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu toczącym się w trybie przepisów ww. ustawy.

Ponadto, podkreślenia wymaga, iż w opinii Ministra Gospodarki, ewentualnych zaleceń Ministerstwa Zdrowia z racji na ich nikły walor normatywny, a więc brak podstawy prawnej, brak konkretnego adresata, brak sprecyzowania zakresu, czy wreszcie brak prawem przewidzianej formy (decyzji) nie można utożsamiać ze stanowiskiem, od którego zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (...) uzależnia się ważność rozstrzygnięcia organu gminy.

22. Czy w Polsce produkowane są turbiny elektrowni wiatrowych? Jeżeli tak, to jaki jest poziom produkcji w poszczególnych zakresach mocy?

23. Czy organy państwa monitorują „akcje promocyjne” firm budujących i inwestujących w energetykę wiatrową oraz biogazownie i czy kontrolują wiarygodność informacji przekazywanych przez te firmy mieszkańcom w strefie oddziaływania?

Należy zauważyć, iż Konstytucja RP określa, iż podstawą ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej jest społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż przepisy regulujące podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostały określone w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę powyższe, uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Gospodarki nie zbiera informacji na temat działań firm inwestycyjnych realizujących projekty wiatrowe oraz biogazownie, ani nie monitoruje „akcji promocyjnych” tych podmiotów.

24. Czy umowy z firmami budującymi i inwestującymi w energetykę wiatrową i biogazownie były przedmiotem sprawdzenia pod względem naruszeń prawa?

Uprzejmie informuję, iż Ministrowi Gospodarki nie są znane przypadki, w których umowy z firmami budującymi i inwestującymi w energetykę wiatrową i biogazownie byłyby przedmiotem oceny pod względem naruszeń prawa.

25. Czy znane są sytuacje zmian właścicielskich elektrowni oraz cesji praw do gruntów wydzielonych w celu budowy elektrowni wiatrowych na etapie działających już elektrowni wiatrowych?

Uprzejmie informuję, iż Ministrowi Gospodarki nie są znane przedstawione powyżej przypadki zmian właścicielskich oraz cesji praw do wydzielonych gruntów w celu budowy elektrowni wiatrowych.

26. Jaka jest szczegółowa procedura prawna procesu inwestycyjnego polegającego na budowie elektrowni wiatrowych oraz biogazowni? W szczególności w jakiej kolejności inwestor powinien podejmować czynności zmierzające do budowy ww. urządzeń?

27. Czy jest możliwe uzyskanie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego dla inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowej oraz infrastruktury towarzyszącej?

Uprzejmie informuję, iż odpowiedź na powyższe pytanie zawarto w odpowiedzi na pytanie nr 11, 14, 15, 16, 18 i 19.

Ponadto, w odpowiedzi na pytanie czy elektrownie wiatrowe są inwestycjami celu publicznego, czy też takowymi nie są, wyjaśniam, iż zagadnienia dotyczące możliwości zaliczenia do kategorii celów publicznych budowy i utrzymania urządzeń oraz obiektów budowlanych służących do wytwarzania energii elektrycznej, w tym z odnawialnych źródeł energii, były dwa lata temu przedmiotem analiz Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej na etapie opracowywania stanowiska rządu do poselskiego projektu ustawy *o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (druk nr 2565). W wyniku powyższych prac Rada Ministrów przyjęła stanowisko do powyższego projektu, które prezes Rady Ministrów przekazał Marszałkowi Sejmu, pismem z dnia 8 kwietnia 2010 r. znak: DSPA-140-197(05)/09.

Wyjaśnienia wymaga, że w powyższym stanowisku rząd nie poparł propozycji zmierzającej do zaliczenia budowy urządzeń oraz obiektów służących do wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii do kategorii inwestycji celu publicznego. Natomiast końcowym efektem poselskich prac nad powyższym projektem było uchwalenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 155, poz. 1043), która weszła w życie w dniu 25 września 2010 r.

W wyniku nowelizacji ww. ustawy katalog przedsięwzięć zaliczonych do celu publicznego, o którym mowa w art. 6 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, rozszerzony został o budowę i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej. Natomiast zgodnie z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.) pod pojęciem dystrybucji należy rozumieć transport paliw gazowych oraz energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom; rozdział paliw ciekłych do odbiorców przyłączonych do sieci rurociągów; rozdział ciepła do

odbiorców przyłączonych do sieci ciepłowniczej - z wyłączeniem sprzedaży tych paliw lub energii.

Zatem w świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.) budowa i utrzymywanie urządzeń oraz obiektów budowlanych służących do wytwarzania energii elektrycznej, w tym również budowa elektrowni wiatrowej, nie jest zaliczana do kategorii inwestycji celu publicznego. Powyższe stanowisko znajduje odzwierciedlenie w licznych orzecznictwie sądów administracyjnych, m.in. wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 lutego 2007 r., sygn. akt IV SA/Wa 2339/06, wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 8 maja 2008 r., sygn. akt II SA/Sz 224/2008, wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 30 stycznia 2009 r., sygn. akt II SA/Kr 735/08.

28. Czy Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów rozpatrywały sprawy dotyczące klauzul niedozwolonych w umowach dzierżawy czy użytkowania (czy innych) gruntów zawieranych w celu pozyskania tytułu prawnego do gruntów w celu realizacji budowy elektrowni wiatrowej lub biogazowni? W przypadku pozytywnej odpowiedzi prosimy o wskazanie zapisów wymienionych umów, które zostały uznane za klauzule niedozwolone.

29. Czy znane są przypadki roszczeń odszkodowawczych inwestorów w zakresie elektrowni wiatrowych i biogazowni wobec właścicieli gruntów, którzy odstąpili od wieloletnich umów o użytkowanie gruntów pod wyżej wymienione inwestycje?

Uprzejmie informuję, iż Ministrowi Gospodarki nie są znane przypadki, w których Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów rozpatrywały sprawy dotyczące klauzul niedozwolonych w umowach dzierżawy czy użytkowania (czy innych) gruntów zawieranych w celu pozyskania tytułu prawnego do gruntów w celu realizacji budowy elektrowni wiatrowej lub biogazowni.

Ponadto, Ministrowi Gospodarki nie są znane przypadki roszczeń odszkodowawczych inwestorów wobec właścicieli gruntów, którzy odstąpili od wieloletnich umów o użytkowanie gruntów.

30. Czy w ocenie Pana Premiera raporty dotyczące oddziaływania inwestycji farm wiatrowych na środowisko nie powinny być sporządzane przez niezależne podmioty na zlecenie organu administracji w ramach podstępowania administracyjnego, a nie, jak obecnie, przez podmioty prywatne wybierane bez żadnych kryteriów doboru na zlecenie i zamówienie inwestorów?

Należy wyjaśnić, iż w ocenie Ministerstwa Gospodarki obecnie obowiązujące regulacje dotyczące prowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko przy przedsięwzięciach z zakresu energetyki wiatrowej, zapewniają należyłą ochronę lokalnych społeczności i ich mieszkańców, a także obszarów wrażliwych na oddziaływania generowane przez tego typu przedsięwzięcia.

Przedstawiając powyższe informacje wyrażam przekonanie, że stanowią one wyczerpującą odpowiedź na kwestie zawarte w oświadczeniu Pana Senatora Marka Martynowskiego w sprawie elektrowni wiatrowych i biogazowni.

Z powrotem

MINISTER
Z up.
Jerzy W. Pietrewicz
PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
DEREGULACJI GOSPODARCZYCH
SEKRETARZ STANU

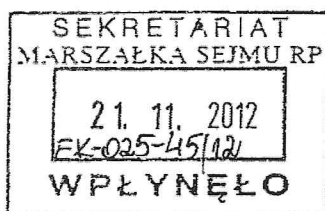
Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM

PREZES RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 21. 11.2012 r.

DSPA-4812-44-(4)/12

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

Przekazuję stanowisko rządu do dezyderatu nr 1 sejmowej Komisji Gospodarki przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 14.11.2012 r. w sprawie przyszłości energetyki wiatrowej.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Środowiska do zaprezentowania powyższego dokumentu na posiedzeniu Komisji.

Z poważaniem

Janina Jędrzejewska

STANOWISKO RZĄDU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I. Cel projektu aktu prawnego.

Celem Dezyderatu nr 1 Komisji Gospodarki do Rady Ministrów w sprawie przyszłości energetyki wiatrowej jest pilne uregulowanie zasad i warunków lokalizacji elektrowni wiatrowych. Komisja postuluje o przygotowanie przez Rząd RP rozwiązań prawnych dotyczących odnawialnych źródeł energii, w tym energii wiatrowej, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania turbin wiatrowych na zdrowie ludzi, żywe organizmy i środowisko przyrodnicze.

II. Stanowisko Rządu RP

Rząd RP stoi na stanowisku, zgodnie z którym kwestie związane z wpływem turbin wiatrowych na warunki życia ludzi mieszkających w otoczeniu siłowni wiatrowych oraz na całość środowiska są obecnie analizowane na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397) (zwanego dalej *Rozporządzeniem*) instalacje planowane na lądzie wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, o mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, lub instalacje lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto, że zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 *Rozporządzenia*, w przypadku instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii, o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m, których moc jest mniejsza niż 100 MW, oraz wszystkich zlokalizowanych na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może zostać nałożony mocą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.).

W myśl art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), (zwanej dalej *ustawą OOS*) przed realizacją przedsięwzięć wymienionych w *Rozporządzeniu* konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w określonych przypadkach również przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto, zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) nowo wybudowana instalacja, jaką będzie planowana farma wiatrowa, nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia określonych tym przepisem wymagań ochrony środowiska.

Ocena oddziaływania na środowisko wiąże się z przeprowadzeniem postępowania administracyjnego, które obejmuje w szczególności: weryfikację raportu o oddziaływaniu

planowanego przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych *ustawą OOS* opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W ramach ww. oceny, w myśl art. 62 ust. 1 ustawy OOS określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, wzajemne oddziaływanie pomiędzy ww. elementami, możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wymagany zakres monitorowania oraz dostępność do złóż i kopalin.

Uznając za zasadne tworzenie nowych instalacji, mających na celu pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł, w tym przypadku – z siły wiatru, należy jednocześnie mieć na uwadze szczególnie cenne elementy przyrodnicze, w tym także jakość gleb. Elektrownie wiatrowe lokalizowane są niemalże wyłącznie na obszarach rolnych. Pamiętać jednak należy, że nie są one konstrukcjami związanymi z rolnictwem i jego przetwórstwem, co oznacza, że ich lokalizacja wymaga uzyskania decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej, poprzedzonej procedurą uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze stosownie do przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.).

Oprócz niezwykle ważnych kwestii związanych z zachowaniem bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi oraz całym spektrum oddziaływania energetyki wiatrowej na środowisko, należy pamiętać o zobowiązaniach Rządu RP w odniesieniu do rozwoju tego sektora energetyki, zawartych w *Polityce Energetycznej Polski do 2030 r.* oraz *Krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*.

Biorąc pod uwagę powyższe, Rząd RP stoi na stanowisku, zgodnie z którym należy zwiększyć zakres badań i monitoringu zdrowia mieszkańców terenów położonych w pobliżu elektrowni wiatrowych. Zakres i forma realizacji monitoringu powinna zostać przeanalizowana pod względem finansowym i prawnym.

Obszary chronione (w kategoriach wartości dla bioróżnorodności kraju) oraz cenne krajobrazowo, powinny być wyłączone z lokalizacji energetyki wiatrowej jeśli zachodzi ryzyko występowania potencjalnie znaczącego wpływu na cele i przedmiot tej ochrony. Zrównoważony rozwój kraju jest w szczególności skutkiem zrównoważonego zarządzania przestrzenią. Obecnie Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (MTBiGM) analizuje wyniki konsultacji społecznych oraz uzgodnień międzyresortowych projektu założeń nowej *ustawy – Prawo budowlane, o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw*. Zmiany postulowane przez MTBiGM mają wyeliminować nieprawidłowości w systemie planowania przestrzennego, które pojawiają się w przypadku lokalizacji farm wiatrowych na lądzie, poprzez wprowadzenie obowiązku planistycznego wobec większości inwestycji. Minister Środowiska, we współpracy z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Minister Zdrowia włączają się w prace nad ww. ustawą w zakresie propozycji rozwiązań regulujących lokalizację farm wiatrowych na lądzie.

III. Uzasadnienie stanowiska Rządu RP

Konieczność wykonania oceny OOS przy budowie elektrowni wiatrowej wydaje się być wystarczająca w zakresie oszacowania wpływu inwestycji na środowisko i zdrowie ludzi.

Kluczowym materiałem dowodowym w przeprowadzanej ocenie oddziaływania na środowisko jest przygotowywany przez inwestora raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. W dokumencie tym powinny znaleźć się informacje dotyczące zagrożeń dla środowiska oraz ludzi, jakie wiązać się będą z realizacją, eksploatacją/użytkowaniem i likwidacją inwestycji. W przypadku przedsięwzięć polegających na budowie farm wiatrowych istotne będzie zbadanie wpływu elektrowni wiatrowej na gatunki lęgowe i migrujące ptaków oraz gatunki nietoperzy wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419), a także w załącznikach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20, z 26.10.2010, str. 7)(wersja ujednolicona) oraz dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 2, str. 102)(kolizyjność, płoszenie itp.). Są to bowiem organizmy, które ze względu na swoją biologię oraz ekologię są najbardziej zagrożone realizacją tego typu przedsięwzięć. W związku z powyższym wykonuje się badania terenowe o określonej metodyce, mające dać wiedzę na temat występowania i ewentualnych zagrożeń dla miejscowej fauny na skutek budowy i funkcjonowania na tym terenie elektrowni wiatrowych.

Kolejnym elementem oceny oddziaływania na środowisko jest kontrola merytorycznej zawartości dokumentacji i służąca weryfikacji zaproponowanych przez inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia, uzgodniona przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz zasięgnięcie opinii organu inspekcji sanitarnej.

Pierwszy z organów uzgadnia środowiskowe uwarunkowania planowanej inwestycji, uwzględniając aspekty przyrodnicze, w tym także krajobrazowe. Weryfikuje również, czy planowane elektrownie wiatrowe mogą być zlokalizowane w proponowanym przez inwestora miejscu i czy nie zagrażają obszarom objętym ochroną. Należy zaznaczyć, że wystąpienie i brak możliwości wyeliminowania znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000 lub na integralność i spójność całej sieci powoduje odmowę zgody na realizację przedsięwzięcia.

Zmiany proponowane przez MTBiGM w projekcie założeń nowej ustawy – *Prawo budowlane, o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* doprowadzą do lokalizowania zdecydowanej większości elektrowni wiatrowych wyłącznie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, eliminując możliwości lokalizowania tego typu inwestycji na podstawie decyzji administracyjnej – decyzji o warunkach zabudowy, której stosowanie wobec elektrowni wiatrowych powoduje rozbieżności w praktyce orzeczniczej organów administracji i sądów administracyjnych. Wprowadzanie zmian do obowiązującego stanu prawnego mających na celu stworzenie dodatkowych regulacji związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych, powinno zostać poprzedzone starannym przygotowaniem założeń do tych zmian.

Niezwykle ważną rolę odgrywa prawidłowo prowadzone planowanie na szczeblu wojewódzkim, a przede wszystkim przygotowanie odpowiedniej jakości Planów Zagospodarowania Przestrzennego Województw (PZPW). Podstawowym zadaniem PZPW jest skoordynowanie przedsięwzięć (nie tylko inwestycji budowlanych, ale również np. powoływanie nowych obszarów chronionych) przewidywanych do realizacji na obszarze województwa w ramach różnych programów (zintegrowanych, regionalnych, sektorowych), nieograniczone jedynie do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ale obejmujące wszelkie zamierzenia, finansowane również ze środków niepublicznych (w tym prywatnych). Mające istotny wpływ na kształtowanie struktury przestrzennej i zróżnicowanie terytorialne procesów rozwojowych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że przygotowanie odpowiedniej jakości PZPW przyczyni się także do zapewnienia pełnej jakości działań sektora publicznego, radykalnie ograniczając obszar uznaniowości w planach i decyzjach administracyjnych.

Zdecydowana większość elektrowni wiatrowych może być lokalizowana wyłącznie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Stosownie do treści art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymaga zgody, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, a więc zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), i dokonuje się go w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 23 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 647.) Oznacza to, że przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha, musi nastąpić każdorazowo w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym przepisami w ustawie *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Użyte zaś w art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych pojęcie *zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia* należy rozumieć jako obszar gruntów rolnych przewidzianych do przeznaczenia na cele nierolnicze zawarty w granicach planu miejscowego, wyznaczony na rysunku projektu planu zagospodarowania przestrzennego liniami rozgraniczającymi tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania. Jeżeli w granicach opracowywanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego łączna powierzchnia użytków rolnych klas I-III położonych na obszarach wiejskich przewidzianych pod elektrownię wiatrową, a mianowicie pod wszystkie turbiny wiatrowe wchodzące w skład takiej elektrowni, a także place manewrowe i drogi dojazdowe niezbędne do jej obsługi, przekracza powierzchnię graniczną określoną w ustawie *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (tj. 0,5 ha), to powstaje obowiązek do wystąpienia do MRiRW o wyrażenie zgody na przeznaczenie ich na cele nierolnicze.

Planując lokalizację elektrowni wiatrowej należy mieć na uwadze także jakość gruntów rolnych występujących na danym terenie i w miarę możliwości pod tego typu inwestycje przeznaczać grunty o najniższej przydatności rolniczej. Grunty rolne klas I-III, czyli chronione w sposób szczególny przed zmianą sposobu ich użytkowania, stanowią w Polsce zaledwie ok. 25% wszystkich gruntów rolnych. Utrzymanie zatem ich w rolniczym użytkowaniu nabiera szczególnego znaczenia w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustala warunki, których realizacja zapobiega wystąpieniu negatywnego oddziaływania na środowisko i zamieszkujące je organizmy. W przypadku braku możliwości odpowiedniej minimalizacji lub wyeliminowania powyższego znaczącego oddziaływania, odmawia się uzgodnienia realizacji inwestycji. Inspektor sanitarny wydaje opinię określającą wymagania higieniczne i zdrowotne, jakie powinny zostać zapewnione przy realizacji przedsięwzięcia.

W procedurze oceny oddziaływania na środowisko szczególną uwagę zwraca się na oddziaływanie w zakresie hałasu projektowanych elektrowni wiatrowych. Organ administracji wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach ma obowiązek, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, ocenić czy planowana do realizacji elektrownia wiatrowa spełniać będzie normy przewidziane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826). Jeżeli zaistnieje ryzyko wystąpienia ponadnormatywnych oddziaływań akustycznych dla ww. obszarów, organ administracji musi zastosować odpowiednie środki minimalizujące, obniżające poziom hałasu do dopuszczalnych w rozporządzeniu wartości, tak aby planowane siłownie wiatrowe nie wpływały negatywnie na funkcjonowanie osób mieszkających w sąsiedztwie projektowanej farmy wiatrowej. W przypadku braku możliwości na wypracowania akceptowalnego rozwiązania w powyższym zakresie, następuje odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia.

Podczas oceny oddziaływania na środowisko weryfikuje się także wpływ na lokalną społeczność i środowisko pozostałych generowanych przez farmy wiatrowe oddziaływań, w tym infradźwięków czy efektu migotania cieni. Wnioski z powyższych czynności powinny znaleźć się w dokumentacji dla rozpatrywanej inwestycji i w warunkach nałożonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Minimalizacja generowanych przez farmy wiatrowe ewentualnych uciążliwości dla lokalnych społeczności, oraz zabezpieczenie środowiska przed ich ewentualnym negatywnym wpływem odbywa się poprzez spełnienie przez inwestora wszelkich wymogów wskazanych w szeregu ustaw i w aktach wykonawczych, przy jednoczesnym wykorzystaniu najlepszych dostępnych rozwiązań technicznych i technologicznych. Stopień uciążliwości oraz poziom i rodzaje zagrożeń wynikające z realizacji przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego powinny zostać zidentyfikowane w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i zweryfikowane podczas oceny oddziaływania na środowisko. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie materiału dowodowego winien w ww. decyzji zawrzeć warunki, których spełnienie zagwarantuje, że realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje jego znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. Warto też zaznaczyć, iż organ – jeśli uzna to za uzasadnione, może nałożyć na inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej, określić jej zakres i termin przedstawienia. W analizie porealizacyjnej, o której mowa w art. 82 ust. 1 pkt 5 na podstawie art. 83 ust. 1 *ustawy OOS*, dokonuje się porównania ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Analiza dotycząca w szczególności ustaleń dotyczących przewidywanego charakteru i zakresu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz planowanych działań zapobiegawczych, z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia.

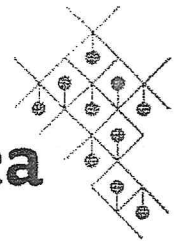
Podjęcie decyzji o potrzebie wprowadzenia regulacji w zakresie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych powinno wynikać z przeprowadzonych w tym zakresie badań, które pozwolą przyjąć optymalne rozwiązanie z punktu widzenia oddziaływania inwestycji na środowisko, ładu przestrzennego, a także konieczności zapewnienia wsparcia dla inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej, co wynika z przyjętych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych.

Należy także zaznaczyć, iż ewentualna zmiana uregulowań prawnych dotycząca tzw. minimalnej odległości powinna być stosowana w bardziej kompleksowy sposób do wszystkich obiektów mogących potencjalnie znacząco wpływać na środowisko (jak np. inwestycje infrastruktury kolejowej i drogowej, czy obiekty telekomunikacyjne).

Zatem wydaje się zasadne aby wszelkie prace związane z modyfikacją przepisów prawnych w powyższym zakresie były poprzedzone wykonaniem analiz oraz opracowań naukowych, a także weryfikacją unormowań prawnych, które wynikają z doświadczeń innych państw UE, w których wpływ energetyki odnawialnej na środowisko jest lepiej rozpoznany.

Przyjęte rozwiązanie powinny także umożliwiać realizację planów Rządu RP w zakresie wzrostu wykorzystania energetyki wiatrowej w Polsce, określonych w *Polityce Energetycznej Polski do 2030 r.* oraz *Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych* – tj. budowy ok. 6,5 GW mocy zainstalowanej do roku 2020 r.

Ponadto, w przypadku uznania za konieczne dokonania zmiany polskiego porządku prawnego w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych oraz lokowanie ich na terenach rolniczych, konieczne byłoby rozważenie, które elementy powinny determinować tę odległość. Czy byłyby to tylko zabudowania mieszkaniowe, czy też np. również miejsca szczególnie cenne środowiskowo, jak np. obszar Natura 2000. Niezbędne jest również dokonanie analizy skutków przyjęcia takich rozwiązań, w szczególności opracowanie symulacji, w jaki sposób zmieni się obszar potencjalnie dostępny dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Mając na uwadze powyższe, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zasięgnąć stanowiska Krajowej Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko w zakresie zasadności wprowadzania dalszych rozwiązań prawnych w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych, jak również ewentualnego kierunku zmian.

Warszawa, 28 grudnia 2012 r.

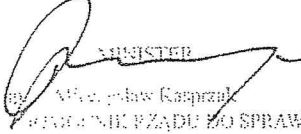
DEO-I-0700-50/6/12
DEO/1494/12

**Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Grzegorz Tomasz Marszałek

W nawiązaniu do pisma z dnia 18 września 2012 r., znak: RRW-025-13/12, w sprawie przygotowania i uzgodnienia stanowiska do dezyderatu nr 13 uchwalonego przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 13.09.2012 r. dotyczącego kwestii związanych z planowaniem i budową elektrowni wiatrowych, przekazuję w załączeniu stanowisko do ww. dezyderatu przygotowane przez Ministra Gospodarki we współpracy z Ministrami: Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Środowiska, Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, a także Zdrowia.

Z upoważnienia

MINISTER
Andrzej Gajda
KANCELARIA RZĄDU DO SPRAW
ZDARZEŃ I WPR GOSPODARCZYCH
SACHTARZ STANU

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

STANOWISKO MINISTRA GOSPODARKI

I. Cel stanowiska

Niniejsze stanowisko dotyczy postulatów zawartych w Dezyderacie nr 13 Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *wdrażania instalacji elektrowni wiatrowych* adresowanym do Prezesa Rady Ministrów, uchwalonym na posiedzeniu w dniu 13 września 2012 r., zwanym dalej „dezyderatem”, którego celem jest uregulowanie zasad i warunków lokalizacji elektrowni wiatrowych. Stanowisko porusza kwestie oddziaływania elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi, żywe organizmy i środowisko przyrodnicze. Komisja postuluje przygotowanie przez Rząd rozwiązań prawnych dotyczących odnawialnych źródeł energii, w tym energetyki wiatrowej, polegających na:

- wprowadzeniu obowiązku wydania pozwolenia na budowę farmy wiatrowej o mocy powyżej 0,1 MW tylko w oparciu o studium i plan zagospodarowania przestrzennego,
- przeprowadzenia inwentaryzacji instalacji już wybudowanych oraz dokonania oceny ich oddziaływania na zdrowie ludzi, organizmy żywe i środowisko przyrodnicze,
- wprowadzeniu stref ochronnych bezpiecznych dla zdrowia ludzi, żywych organizmów i środowiska przyrodniczego,

II. Stanowisko Ministra Gospodarki

Minister Gospodarki popiera cel dezyderatu. Postulaty w nim zawarte dotyczą w większości kwestii poruszonych w Dezyderacie nr 1 Komisji Gospodarki w sprawie przyszłości energetyki wiatrowej.

Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, większość elektrowni wiatrowych podlega badaniu pod względem skutków, które będą wywierać na środowisko oraz ludzi, niezależnie od tego czy są lokalizowane w gminach, które uchwaliły miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Minimalizacja generowanych przez te instalacje ewentualnych uciążliwości dla społeczności lokalnych oraz zabezpieczenie środowiska przed ich ewentualnym negatywnym wpływem odbywa się poprzez spełnienie przez inwestora wymogów wskazanych w ustawach i aktach wykonawczych, przy jednoczesnym wykorzystaniu najlepszych dostępnych rozwiązań technicznych i technologicznych.

Uznając za zasadne tworzenie nowych instalacji wykorzystujących energię wiatru, według kierunków zawartych w Polityce Energetycznej Polski do 2030 r. oraz Krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, należy mieć na uwadze wysoki potencjał przyrodniczy i krajobrazowy kraju. Na obszarach chronionych ze względu na bioróżnorodność oraz cennych krajobrazowo, możliwość lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej powinna być wyłączona, jeśli zachodzi ryzyko występowania potencjalnie znaczącego wpływu na cele i przedmioty ochrony. Obecnie Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej prowadzi konsultacje społeczne projektu *założeń projektu ustawy – Prawo budowlane*. Zmiany postulowane w projekcie mają wyeliminować nieprawidłowości w systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego, które pojawiają się w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych. Minister Środowiska, we współpracy z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska włączy się w prace nad ww. ustawą i zaproponuje szczegółowe rozwiązania regulujące lokalizację elektrowni wiatrowych.

Ponadto Minister Gospodarki stoi na stanowisku, zgodnie z którym należy zwiększyć zakres badań i monitoringu zdrowia mieszkańców terenów położonych w pobliżu elektrowni wiatrowych, adekwatnie do ich łącznej wielkości mocy zainstalowanej w danej lokalizacji. Zasadne jest zatem stworzenie przez Ministerstwo Środowiska i Ministerstwo Zdrowia regulacji mających na celu odpowiednie poszerzenie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska.

Podjęcie decyzji o potrzebie wprowadzenia regulacji w zakresie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych powinno wynikać z przeprowadzonych w tym zakresie badań, które pozwolą przyjąć optymalne rozwiązanie z punktu widzenia oddziaływania inwestycji na środowisko, ładu przestrzennego, a także konieczności zapewnienia wsparcia dla inwestycji z zakresu energetyki odnawialnej, co wynika z przyjętych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych. Ewentualna zmiana uregulowań prawnych powinna dotyczyć wymagań stawianych przed wszystkimi obiektami mogących potencjalnie znacząco wpływać na środowisko (np. inwestycji infrastruktury kolejowej i drogowej, obiektów telekomunikacyjnych). Wszelkie prace związane z modyfikacją przepisów normujących powyższą materię powinny być poprzedzone wykonaniem analiz oraz opracowań naukowych, a także weryfikacją unormowań prawnych, które wynikają z doświadczeń innych państw UE, w których wpływ energetyki odnawialnej na środowisko jest lepiej rozpoznany.

Wprowadzanie zmian w obowiązującym stanie prawnym mających stwarzać dodatkowe regulacje związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych, powinno zostać poprzedzone starannym przygotowaniem założeń do tych zmian. przypadku uznania konieczności uzależnienia lokalizacji elektrowni wiatrowych od odległości minimalnych, konieczne byłoby rozważenie, jakie elementy powinny determinować tę odległość (np. zabudowania mieszkalne, czy również miejsca szczególnie cenne środowiskowo, jak np. obszar Natura 2000). Konieczne jest ponadto dokonanie analizy skutków przyjęcia takich rozwiązań, w szczególności opracowanie symulacji, w jaki sposób zmieni się obszar potencjalnie dostępny dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

W zakresie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych z uzyskanego stanowiska Ministra Środowiska wynika, iż nie jest możliwe podanie takiej wartości, nawet w przypadku dysponowania informacją o wysokości turbiny wynoszącej, np. 150 m. Uwarunkowane jest to faktem, iż określenie odległości od obiektów mieszkalnych, w jakiej można umieszczać farmy wiatrowe bez generowania negatywnych oddziaływań na ludzi, zależy przede wszystkim od indywidualnych parametrów technicznych planowanych turbin wiatrowych. Wielkość i natężenie wpływu elektrowni wiatrowych oparte jest na wielu czynnikach. Rozpatrując przykładowo kwestie poziomu hałasu emitowanego przez siłownie wiatrowe, pod uwagę należy wziąć nie tylko parametry techniczne samej turbiny (jak chociażby jej wysokość), ale także ukształtowanie terenu, prędkość i kierunek wiatru, czy rozchodzenie się fal dźwiękowych w powietrzu. Jednocześnie istotna jest kwestia samego modelu elektrowni, zastosowanego generatora o określonej mocy oraz innych szczegółowych technicznych uwarunkowań zastosowanych przy każdym projekcie. Wskutek bardzo dużej ilości zmiennych, które stanowią o ostatecznym kształcie, natężeniu i wielkości rozchodzącego się hałasu, oraz innych generowanych przez tego typu przedsięwzięcia oddziaływań, nie jest możliwe podanie bezwzględnej odległości od zabudowań mieszkalnych

w jakiej powinny być lokalizowane turbiny wiatrowe, aby nie powodować negatywnego wpływu na ludzi. W zależności od sytuacji mogą być to bowiem bardzo różniące się od siebie wartości, nawet biorąc pod uwagę stałą wysokość turbiny wiatrowej równą 150 m.

W ocenie resortu środowiska, odpowiedzią na powyższą sytuację jest przygotowanie i wydanie przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska publikacji pod nazwą „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych”. Zawiera ona m.in. dane o badaniach dotyczących wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko. Przedstawia oddziaływanie energetyki wiatrowej na środowisko akustyczne. Mówi o wpływie infradźwięków, pola elektromagnetycznego itp. Zadaniem wytycznych jest także poprawienie jakości dokumentacji środowiskowej oraz wskazanie jak należy prowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko przy przedsięwzięciach z zakresu energetyki wiatrowej, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę i jak można badać wpływ elektrowni wiatrowych na poszczególne komponenty środowiska oraz na osoby zamieszkujące w sąsiedztwie.

W wyjaśnieniach przekazanych przez Ministra Zdrowia wskazano, że rozwiązaniem w zakresie raportów oddziaływania na środowisko mogłoby być przeprowadzenie w raportach rzetelnej oceny ryzyka dla zdrowia ludzi. Mogłoby się to odbywać poprzez kształcenie specjalistów w zakresie zdrowia środowiskowego i powierzenie takim osobom sporządzania ww. raportów lub powołanie w każdym województwie specjalistów w tym zakresie, którzy opiniowaliby tego typu inwestycje.

Ponadto Minister Zdrowia wyjaśnił, iż w jego resorcie opracowywana jest przy udziale nadzorowanych instytutów badawczych opinia dotycząca wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi. Także w dniu 21 września br. w siedzibie Ministerstwa Zdrowia odbyło się wewnątrzresortowe spotkanie robocze w sprawie wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi z udziałem konsultanta krajowego w dziedzinie zdrowia środowiskowego, Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi oraz Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, podczas którego omawiano temat zagrożeń i uciążliwości związanych z turbinami wiatrowymi.

W ocenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zasadne jest tworzenie nowych instalacji, wiatrowych. Należy jednocześnie mieć na uwadze szczególnie cenne elementy przyrodnicze, w tym także jakość gleb, gdyż elektrownie wiatrowe lokalizowane niemalże wyłącznie na obszarach wiejskich. Planując lokalizację elektrowni wiatrowej należy mieć na uwadze także jakość gruntów rolnych występujących na danym terenie i w miarę możliwości pod tego typu inwestycje przeznaczać grunty o najniższej przydatności rolniczej (klas IV – VI i nieużytki). Grunty rolne klas I-III, czyli chronione w sposób szczególny przed zmianą sposobu ich użytkowania, stanowią w Polsce zaledwie ok. 25 % wszystkich gruntów rolnych, a więc ich utrzymanie w rolniczym użytkowaniu nabiera szczególnego znaczenia dla bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej stwierdził w swoim stanowisku, iż w kwestii minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych w prawodawstwie krajów europejskich istnieją różne sposoby określenia wymaganej odległości farm wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej. W części państw przybierają one formę sztywno określonych odległości, w innych zaleca się uzależnienie dystansu od szeregu czynników środowiskowych oraz związanych z parametrami technicznymi elektrowni

wiatrowej (w elekcie w każdym przypadku dozwolona odległość będzie inna). Przykładowe odległości kształtują się następująco:

- a) Anglia - 350 m (*sugerowane w wytycznych - guidance*);
- b) Szkocja - 2 km (*fw.*);
- c) Walia - 500 m (*fw.*);
- d) Belgia - brak wskazania na poziomie krajowym, we Flandrii obowiązuje odległość 250 m;
- e) Dania - czterokrotność wysokości masztu;
- f) Francja- 500 m;
- g) Holandia - brak ustalonej odległości.

Oprócz niezwykle ważnych kwestii związanych z zachowaniem bezpieczeństwem, życia i zdrowia ludzi oraz całym spektrum oddziaływań energetyki wiatrowej na środowisko, należy pamiętać o zobowiązaniach Rządu w odniesieniu do rozwoju sektora energetyki odnawialnej, zawartych w Polityce Energetycznej Polski do 2030 r. oraz Krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych – tj. budowy ok. 6,5 GW mocy zainstalowanej do roku 2020 r. Należy podkreślić, że zobowiązanie te wynikają również z prawa europejskiego (m.in. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE - Dz. Urz. UE L 140 z 5.06.2009, str. 16), a ich niewykonanie może wiązać się z dotkliwymi konsekwencjami finansowymi dla Skarbu Państwa.

Uzasadnienie stanowiska Ministra Gospodarki – uwzględnienie oddziaływania elektrowni wiatrowej podczas procesu jej lokalizacji w świetle obowiązujących przepisów

Odnosząc się do postulatów zawartych w dezyderacie należy wyjaśnić, że na etapie planistycznym, związanym z zatwierdzeniem m.in. koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego, konieczne jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą OOS”. W ramach oceny bada się wpływ ustaleń ww. dokumentów m.in. na ludzi, zwierzęta, rośliny, krajobraz, klimat, czy dobra materialne. Udział społeczeństwa zapewniany jest dzięki m.in. uprawnieniu do składania uwag i wniosków, a organ administracji jest zobowiązany rozpatrzyć je przed przyjęciem dokumentu. Gwarantuje to uwzględnienie interesów lokalnych społeczności i aspektów związanych z ochroną środowiska na etapie prac związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym.

Podkreślić również należy, iż zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397) w związku z art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy OOS realizacja przedsięwzięcia będącego instalacją wykorzystującą do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW lub lokalizowaną na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wiąże się z obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 tego rozporządzenia, obowiązek przeprowadzenia takiej oceny może być nałożony

w przypadku innych instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii, o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m lub gdy są zlokalizowane na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.). Wspomniana wyżej ocena oddziaływania na środowisko prowadzona jest w ramach postępowania zmierzającego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 8 ocena oddziaływania na środowisko wiąże się z przeprowadzeniem postępowania administracyjnego, które obejmuje w szczególności: weryfikację raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych *ustawą OOS* opinii uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W ramach oceny, w myśl art. 62 ust. 1 *ustawy OOS*, określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, wzajemne oddziaływanie między ww. elementami, możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wymagany zakres monitorowania.

Dla powyżej oceny kluczowym elementem jest raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Powinny się w nim znaleźć informacje dotyczące zagrożeń dla środowiska oraz ludzi, jakie wiążą się będą z realizacją, eksploatacją, użytkowaniem i likwidacją inwestycji. W przypadku przedsięwzięć polegających na budowie elektrowni wiatrowych istotne będzie zbadanie ich wpływu na gatunki lęgowe i migrujące ptaków oraz gatunki nietoperzy wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. Nr 237, poz. 1419), a także w załącznikach Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. *w sprawie ochrony dzikiego ptactwa* oraz Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*. Są to bowiem organizmy, które ze względu na swoją biologię oraz ekologię są najbardziej zagrożone realizacją tego typu przedsięwzięć. W konsekwencji, wykonuje się badania terenowe o określonej metodyce, mające dać wiedzę na temat występowania i ewentualnych zagrożeń dla miejscowej fauny na skutek budowy i funkcjonowania na tym terenie elektrowni wiatrowych.

W procedurze oceny oddziaływania na środowisko szczególną uwagę zwraca się na oddziaływania w zakresie hałasu projektowanych elektrowni wiatrowych. Organ administracji wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach ma obowiązek, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, ocenić czy planowana do realizacji elektrownia wiatrowa spełniać będzie normy przewidziane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120 poz. 826). Jeżeli zaistnieje ryzyko wystąpienia ponadnormatywnych oddziaływań akustycznych dla ww. obszarów, organ administracji musi zastosować odpowiednie środki minimalizujące poziom hałasu do dopuszczalnych w rozporządzeniu wartości, tak aby planowane siłownie wiatrowe nie wpływały negatywnie na funkcjonowanie osób mieszkających w sąsiedztwie projektowanej farmy wiatrowej. W przypadku braku szans na wypracowanie akceptowalnego rozwiązania w powyższym zakresie, następuje odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia.

Kolejnym elementem oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej w ramach postępowania w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, polegającym na analizie zawartości dokumentacji i służącym weryfikacji zaproponowanych przez inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia jest uzgodnienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. W niektórych przypadkach wymagane będzie również zasięgnięcie opinii organu inspekcji sanitarnej.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska uzgadnia środowiskowe uwarunkowania planowanej inwestycji, uwzględniając aspekty przyrodnicze, w tym także krajobrazowe. Weryfikuje również, czy planowane elektrownie wiatrowe mogą być zlokalizowane w proponowanym przez inwestora miejscu i czy nie zagrażają obszarom objętym ochroną. Należy zaznaczyć, że wystąpienie i brak możliwości wyeliminowania znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000 lub na integralność i spójność całej sieci powoduje odmowę zgody na realizację przedsięwzięcia. Natomiast organ inspekcji sanitarnej wydaje opinię określającą wymagania higieniczne i zdrowotne, jakie powinny zostać zapewnione przy realizacji przedsięwzięcia.

Stopień uciążliwości oraz poziom i rodzaje zagrożeń wynikające z realizacji przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego powinny zostać zidentyfikowane w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i zweryfikowane podczas oceny oddziaływania na środowisko. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie materiału dowodowego winien w decyzji zawrzeć warunki, których spełnienie zagwarantuje, iż realizacja przedsięwzięcia nie będzie wiązała się ze znacznym oddziaływaniem na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. Warto też zaznaczyć, iż organ – jeśli uzna to za uzasadnione, może nałożyć na inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej, określić jej zakres i termin przedstawienia. W analizie porealizacyjnej, o której mowa w art. 83 ust. 1 *ustawy OOS*, dokonuje się porównania ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w szczególności ustaleń dotyczących przewidywanego charakteru i zakresu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz planowanych działań zapobiegawczych, z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia.

Podczas oceny oddziaływania na środowisko weryfikuje się także wpływ na lokalną społeczność i środowisko pozostałych generowanych przez elektrownie wiatrowe oddziaływań, w tym infradźwięków czy efektu migotania cieni. Wnioski z powyższych czynności powinny znaleźć się w dokumentacji rozpatrywanej inwestycji i w warunkach nałożonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku, gdy przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko, będzie także związane z zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa.

W celu m.in. upowszechnienia wiedzy na temat rzeczywistego oddziaływania elektrowni wiatrowych, a także badania wpływu elektrowni wiatrowych na poszczególne komponenty środowiska oraz na mieszkające w sąsiedztwie osoby, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wydała „*Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych*”. Są one dostępne bezpłatnie w wersji elektronicznej pod adresem internetowym: <http://www.gdos.gov.pl>. Znajdują się tam wskazania, które usprawnią prowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej. Zadaniem

wytocznych jest także poprawienie jakości dokumentacji środowiskowej, tak aby nie zachodziła potrzeba jej uzupełniania i możliwe było sprawne i szybkie wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla wnioskowanych farm wiatrowych. Wytoczne wydane przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska wskazują dodatkowo, które oddziaływania i w jaki sposób mogą wpływać na zdrowie ludzi, pokazując, że należy je właściwie zbadać i zanalizować w procedurze oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych turbin wiatrowych. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydana po właściwie przeprowadzonej ocenie, zapobiegnie wystąpieniu znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz na zdrowie ludzi.

Ponadto, interes społeczności lokalnej znajdującej się w pobliżu elektrowni wiatrowej podlega ochronie w ramach samego procesu budowlanego. Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) inwestor jest zobowiązany uzyskać, wymagane przepisami szczególnymi, pozwolenia, uzgodnienia oraz opinie innych organów. Dla przykładu, z powodu wysokości turbin wiatrowych w wielu przypadkach istnieje konieczność uzgodnienia ich lokalizacji z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Regulacje tego rodzaju mają pośrednio na celu minimalizację negatywnego oddziaływania elektrowni wiatrowej na bezpieczeństwo jej otoczenia.

MINISTER
Zupa...
PEŁNIAJĄCIE ZADANIA W SPRAWIE
DEPARTAMENTU...
SECRETARIATU